

EUROOPA KALANDUSFONDI 2007-2013 RAKENDUSKAVA SEIREARUANNE

1. TUVASTAMINE

Liikmesriik: EESTI

Rakenduskava	Rakenduskava number (ühtne tunnuscode): 2007EE14FPO001
Rakendamise aruanne	Aruande aasta: 2009 Seirekomisjoni poolt heakskiitmise kuupäev: 18.06.2010

2. KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Käesolev seirearuanne kajastab Euroopa Kalandusfondi 2007-2013 rakenduskava elluviimist 2009. aastal. Seirearuande eesmärk on anda ülevaade aruandlusperioodi tegevustest, võetud finantskohustustest ning kavandatavate meetmete ettevalmistamise hetkeseisust. Euroopa Kalandusfondi (edaspidi *EKF*) meetmete rakendamise üldeesmärgiks on kalandussektori arendamine tagamaks stabiilne ja jätkusuutlik majandamine.

Perioodil 2007–2013 rahastatakse kalanduse meetmeid Euroopa Kalandusfondist (EFF – European Fishery Fund) 84 568 039 euro ulatuses ja kaasfinantseeritakse Eesti riigi eelarvest 28 189 347 euro ulatuses.

Kõikide Euroopa Kalandusfondi 2007-2013 meetmete korraldusasutuseks on Põllumajandusministeeriumi kalamajandusosakond (edaspidi *korraldusasutus*), sertifitseerimisasutuseks Põllumajandusministeeriumi finantsosakond, auditeerimisasutuseks Põllumajandusministeeriumi siseauditi osakond ning vahendusosutuseks Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet (edaspidi *PRIA*).

Seirearuande on *PRIA* poolt esitatud prioriteetsete suundade seirearuande põhjal koostanud ja täiendanud V prioriteetse suuna osas korraldusasutus. Seirearuanne on kinnitatud Euroopa Kalandusfondi 2007-2013 rakenduskava seirekomisjoni poolt 18. juunil 2010. aastal.

Euroopa Kalandusfondi 2007-2013 raames planeeritakse rakendada kokku 13 meetet, mis jagunevad 5 prioriteetse suuna vahel järgmiselt:

- **I prioriteetne suund – kalalaevastiku kohandamine**, mille tegevusi rahastatakse Euroopa Kalandusfondist 15 264 531 euro ja Eesti avaliku sektori poolt 5 088 177 euro ulatuses.

Esimese prioriteetse suuna raames rakendatavad meetmed:

- **Meede 1.1** – riigiabi kalapüügi alaliseks lõpetamiseks
- **Meede 1.3** – kalalaeva pardal tehtavad investeeringud ja selektiivsus
- **Meede 1.4** – väikesemahuline rannapüük
- **Meede 1.5** – sotsiaalmajanduslikud meetmed

2009. aastal esitati esimese prioriteetse suuna meetmete raames 166 taotlust toetussummas 3 177 950 eurot (EL + Eesti), millest aruandeperioodi lõpu seisuga oli heaks kiidetud 123 taotlust toetussummas 9 996 162 eurot (EL + Eesti). Heakskiidetud summa moodustab 49% prioriteetse suuna kogu programmiperioodi eelarvest. 2009. aastal on väljamakseid teostatud 3 785 665 euro (EL + Eesti) ulatuses ehk 38% võetud kohustustest. Perioodil 2007-2009 on esimese telje raames esitatud 199 taotlust toetussummas 14 334 889 eurot (EL + Eesti), mis moodustab prioriteetse suuna kogu programmiperioodi eelarvest 70%. Kõik esimese prioriteetse suuna raames esitatud taotlused kiideti heaks 2009. aastal. Võttes aluseks taotletud toetussumma, võib öelda, et huvi esimese prioriteetse suuna meetmete vastu on suur.

- **II prioriteetne suund – vesiviljelus, sisevete kalandus, kalandustoodete töötlemine ja turustamine**, mille tegevusi rahastatakse Euroopa Kalandusfondist 24 583 929 euro ja Eesti avaliku sektori poolt 8 194 643 euro ulatuses.

Teise prioriteetse suuna raames rakendatavad meetmed:

- **Meede 2.1** – vesiviljeluse investeringutoetus
- **Meede 2.2** – sisevete kalanduse toetus
- **Meede 2.3** – investeringud töötlemisse ja turustamisse

2009. aastal esitati teise prioriteetse suuna meetmete raames 32 taotlust toetussummas 10 724 777 eurot (EL + Eesti). 2008. aastal esitatud taotluste osas heakskiitmise otsuseid ei tehtud, seega 2009. aastal kiideti heaks nii 2008. kui ka 2009. aastal esitatud taotlusi, kokku 53 taotlust toetussummas 16 184 213 eurot (EL + Eesti), mis moodustab 49% prioriteetse suuna kogu programmiperioodi eelarvest. 2009. aastal on väljamakseid teostatud 3 610 754 euro (EL + Eesti) ulatuses ehk 22% võetud kohustustest. Perioodil 2007-2009 on teise prioriteetse suuna raames esitatud 66 taotlust toetussummas 20 801 147 eurot (EL + Eesti), mis moodustab prioriteetse suuna kogu programmiperioodi eelarvest 63%. Sarnaselt esimese prioriteetse suuna meetmetele võib ka teise prioriteetse suuna meetmete osas täheldada taotlejate suuremat huvi.

- **III prioriteetne suund – ühist huvi pakkuvad meetmed**, mille tegevusi rahastatakse Euroopa Kalandusfondist 21 209 664 euro ja Eesti avaliku sektori poolt 7 069 888 euro ulatuses.

Kolmanda prioriteetse suuna raames rakendatavad meetmed:

- **Meede 3.1** – ühistegevused (ühisinvesteringud)
- **Meede 3.1** – ühistegevused (muud ühistegevused)
- **Meede 3.2** – veeloomastiku ja taimestiku kaitse ja arendamine
- **Meede 3.3** – kalasadamad, lossimiskohad ja varjualused
- **Meede 3.4** – uute turgude arendamine ja reklaamkampaaniad

- **Meede 3.5** – katseprojektid

2009. aastal esitati kolmanda prioriteetse suuna meetmete raames 11 taotlust toetussummas 15 001 899 eurot (EL + Eesti). 2009. aastal kiideti heaks nii 2008. kui ka 2009. aastal esitatud taotlusi, kokku 7 taotlust toetussummas 3 258 259 eurot (EL + Eesti), mis moodustab 11% prioriteetse suuna kogu programmiperioodi eelarvest. 2009. aastal on väljamakseid teostatud 727 643 euro (EL + Eesti) ulatuses ehk 22% võetud kohustustest. Perioodil 2007-2009 on kolmanda prioriteetse suuna raames esitatud 19 taotlust toetussummas 15 609 060 eurot (EL + Eesti), mis moodustab 55% telje kogu programmiperioodi eelarvest. Heaks on kiidetud 12 taotlust toetussummas 3 609 773 eurot (EL + Eesti) ning väljamakseid teostatud 1 073 188 euro (EL + Eesti) ulatuses. Kolmanda prioriteetse suuna progressi hinnates tuleb kindlasti arvestada asjaolu, et 2009. aasta seisuga on rakendunud vaid 2 meetet (meede 3.1 - ühistegevused (ühisinvesteeringud) ning meede 3.4 (uute turgude arendamine ja reklaamkampaniad). Ühisinvesteeringute meetme taotluste vastuvõtu teine voor toimus sügisel ning pika taotluste menetlemisaja tõttu tehti heakskiitvad otsused 2010. aastal. Uute turgude meetmes on välja makstud 2009. a seisuga üle poole võetud kohustustest, mida võib pidada heaks tulemuseks.

- **IV prioriteetne suund – kalanduspiirkondade jätkusuutlik areng**, mille tegevusi rahastatakse Euroopa Kalandusfondist 19 281 513 euro ja Eesti avaliku sektori poolt 6 427 171 euro ulatuses.

Neljanda prioriteetse suuna raames rakendatav meede:

- **Meede 4.1** – kalanduspiirkondade säästev areng

2009. aastal esitati meetme 4.1 raames 4 projektitaotlust toetussummas 64 501 eurot (EL + Eesti), projektitoetuse raames toimub taotluste menetlemine 2010. aastal. Heaks kiideti 3 tegevusgrupi taotlust toetussummas 126 376 eurot (EL + Eesti) ning väljamakseid teostati 490 100 euro (EL + Eesti) ulatuses. Perioodil 2007-2009 on neljanda prioriteetse suuna raames esitatud 12 taotlust toetussummas 781 830 eurot (EL + Eesti), heaks kiidetud 8 taotlust toetussummas 717 329 eurot (EL + Eesti) ning väljamakseid teostatud 523 217 euro (EL + Eesti) ulatuses (väljamaksed moodustavad 73% võetud kohustustest). Väljamaksete teostamise tempo on olnud ootuspärane. Positiivne on ka see, et 2009. aasta lõpuks olid kõik tegevusgrupid esitanud oma piirkonna strateegia.

- **V prioriteetne suund – tehniline abi**, mille tegevusi rahastatakse Euroopa Kalandusfondist 4 228 402 euro ja Eesti avaliku sektori poolt 1 409 468 euro ulatuses.

Viienda prioriteetse suuna raames rakendatav meede:

- **Meede 5.1** – tehniline abi

2009. aastal esitati 3 taotlust toetussummas 964 203 eurot (EL + Eesti), mis moodustab 17% viienda prioriteetse suuna kogu programmiperioodi eelarvest.

Esitatud taotlused kiideti ka heaks ning väljamakseid teostati 667 029 euro ulatuses (väljamaksed moodustavad 69% võetud kohustustest).

Kokku võeti 2009. aastal EKF viie prioriteetse suuna meetmete raames vastu 216 taotlust toetussummas 29 933 331 eurot (EL + Eesti), mille abil plaanitakse teostada investeeringuid 54 564 376 euro ulatuses. Aruandeaastal kiideti heaks nii 2008. aastal kui ka 2009. aastal esitatud taotlused – kokku 189 taotlust toetussummas 30 529 213 eurot, mis moodustab 27% fondi kogu programmiperioodi eelarvest. Maksti välja 9 281 191 eurot toetust, millest 6 960 893 eurot eraldas Euroopa Liit (tabel 1). Väljamaksed moodustavad 30% võetud kohustustest.

Aruandeaastal toetuse tagasinõudeid ei esitatud.

Kokku on esitatud 2007-2009 perioodil 300 taotlust toetussummas 52 504 600 eurot. Kiideti heaks 200 taotlust toetussummas 31 485 151 eurot. Seega on kohustusi võetud kolmandiku osas kogu 2007-2013 perioodiks Euroopa Kalandusfondi rakenduskavale ette nähtud vahenditest. Maksti välja 9 673 138 eurot toetust (EL osa moodustab sellest 7 254 853 eurot), mis moodustab 31% võetud kohustustest (tabel 2). Väljamakseid on tehtud kogu perioodi vahenditest 9% ulatuses.

Euroopa Kalandusfondi rakenduskava aastateks 2007-2013 sai Euroopa Komisjoni poolt heakskiidu alles 18. detsembril 2007. aastal ning siseriiklikud õigusaktid kehtestati 2008-2009, mis on tinginud ka meetmete rakendamise progressi umbes aastase mahajäämuse. Investeeringute tegemiseks on taotlejatel aega 2 aastat, sellest tulenevalt on oodata lõplikke väljamakseid paljude meetmete raames alles 2010. aasta jooksul.

2009. aasta jooksul võeti EKFi meetmete rakendamiseks vastu järgmised meetmete rakendusmäärused:

- Põllumajandusministri 18.03.2009. a määrus nr 36 “Kalalaevade pardal tehtavad investeeringud ja selektiivsus”;
- Põllumajandusministri 02.04.2009. a määrus nr 42 “Väikesemahuline rannapüük”;
- Põllumajandusministri 11.06.2009. a määrus nr 64 “Sotsiaalmajanduslikud meetmed”;
- Põllumajandusministri 07.12.2009. a määrus nr 115 „Sisevete kalanduse toetus“;
- Põllumajandusministri 27.08.2009. a määrus nr 92 „Ühistegevused“ tegevus „Muud ühistegevused“;
- Põllumajandusministri 11.11.2009. a määrus nr 107 “Veeloomastiku ja -taimestiku kaitse ja arendamine”.

2009. aastal avatud taotlusvoorud:

- **Meede 1.3:** kalalaeva pardal tehtavad investeeringud ja selektiivsus – taotluste vastuvõtt 27. aprill - 05. juuni 2009.a ning 18. november - 03. detsember 2009.a
- **Meede 1.4:** väikesemahuline rannapüük – taotluste vastuvõtt 20. juuli - 03. august 2009.a ning 30. november - 15. detsember 2009.a
- **Meede 1.5:** sotsiaalmajanduslikud meetmed – taotluste vastuvõtt 21. august - 08. september 2009.a
- **Meede 2.1:** vesiviljeluse investeeringutoetus – taotluste vastuvõtt 22. detsember 2008 – 29. jaanuar 2009.a
- **Meede 3.1:** ühistegevused (ühisinvesteeringud) – taotluste vastuvõtt 02. - 16. märts 2009.a ning 14. september - 29. oktoober 2009.a
- **Meede 3.4:** uute turgude arendamine ja reklaamkampaaniad – taotluste vastuvõtt 05. - 18. oktoober 2009.a ning 14. - 22. detsember 2009.a
- **Meede 4.1:** kalanduspiirkondade säästev areng (projektitoetus) – taotluste vastuvõtt 09. november - 10. detsember 2009.a
- **Meede 5.1:** tehniline abi – taotluste vastuvõtt 02. - 09. märts 2009.a

Lisaks toimus taotluste analüüs ja toetuse väljamaksmine 5 meetme osas:

- **Meede 1.1:** riigiabi kalapüügi alaliseks lõpetamiseks
- **Meede 2.1:** vesiviljeluse investeeringutoetus
- **Meede 2.3:** investeeringud töötlemisse ja turustamisse
- **Meede 3.4:** uut turgude arendamine ja reklaamikampaaniad
- **Meede 4.1:** kalanduspiirkondade säästev areng

Tabel 1: Euroopa Kalandusfondi 2007-2013 meetmete rakendamine 2009. aastal (eurodes)

Meede	Määramine				Maksmine			
	Taotluste arv	Abikõlblik maksumus (EUR)	Toetussumma (EUR)	EKF osa (EUR)	Taotluste arv	Investeeringu maksumus (EUR)	Toetussumma (EUR)	EKF osa (EUR)
Meede 1.1	21	7 853 384	7 853 384	5 890 038	11	3 546 091	3 546 091	2 659 568
Meede 1.3	24	3 795 984	1 504 816	1 128 612	7	598 937	239 574	179 681
Meede 1.4	44	521 609	297 962	223 471	0	0	0	0
Meede 1.5	34	340 000	340 000	255 000	0	0	0	0
I prioriteetne suund kokku	123	12 510 977	9 996 162	7 497 121	18	4 145 028	3 785 665	2 839 249
Meede 2.1	21	17 259 274	6 800 090	5 100 067	8	1 116 533	492 304	369 228
Meede 2.3	32	22 068 836	9 384 123	7 038 092	20	7 302 020	3 118 450	2 338 837
II prioriteetne suund kokku	53	39 328 110	16 184 213	12 138 159	28	8 418 553	3 610 754	2 708 065
Meede 3.1.1	1	3 620 014	2 715 010	2 036 258	1	505 174	378 880	284 160
Meede 3.4	6	543 249	543 249	407 437	6	348 763	348 763	261 572
III prioriteetne suund kokku	7	4 163 263	3 258 259	2 443 695	7	853 937	727 643	545 732
Meede 4.1 tegevusgrupid	3	126 376	126 376	94 782	4	490 100	490 100	367 575
Meede 4.1 projektitoetus	0	0	0	0	0	0	0	0
IV prioriteetne suund kokku	3	126 376	126 376	94 782	4	490 100	490 100	367 575
Meede 5.1	3	690 125	690 125	517 594	3	667 029	667 029	500 272
V prioriteetne suund kokku	3	690 125	690 125	517 594	3	667 029	667 029	500 272
Kokku	189	56 818 851	30 255 135	22 691 351	60	14 574 647	9 281 191	6 960 893

Tabel 2: Euroopa Kalandusfondi 2007-2013 meetmete rakendamine perioodil 2007-2009 (eurodes)

Meede	Määramine				Maksmine			
	Taotluste arv	Investeeringu maksumus (EUR)	Toetussumma (EUR)	EKF osa (EUR)	Taotluste arv	Investeeringu maksumus (EUR)	Toetussumma (EUR)	EKF osa (EUR)
Meede 1.1	21	7 853 384	7 853 384	5 890 038	11	3 546 091	3 546 091	2 659 568
Meede 1.3	24	3 795 984	1 504 816	1 128 612	7	598 937	239 575	179 681
Meede 1.4	44	521 609	297 962	223 471	0	0	0	0
Meede 1.5	34	340 000	340 000	255 000	0	0	0	0
I prioriteetne suund kokku	123	12 510 977	9 996 162	7 497 121	18	4 145 028	3 785 666	2 839 249
Meede 2.1	21	17 259 274	6 800 090	5 100 067	8	1 116 533	492 304	369 228
Meede 2.3	32	22 068 836	9 384 123	7 038 092	20	7 302 020	3 118 450	2 338 837
II prioriteetne suund kokku	53	39 328 110	16 184 213	12 138 159	28	8 418 553	3 610 754	2 708 065
Meede 3.1.1	1	3 620 014	2 715 010	2 036 258	1	505 174	378 880	284 160
Meede 3.4	11	894 763	894 763	671 072	11	694 308	694 308	520 731
III prioriteetne suund kokku	12	4 514 777	3 609 773	2 707 330	12	1 199 482	1 073 188	804 891
Meede 4.1 tegevusgrupid	8	717 329	717 329	537 997	8	523 217	523 217	392 413
Meede 4.1 projektitoetus	0	0	0	0	0	0	0	0
IV prioriteetne suund kokku	8	717 329	717 329	537 997	8	523 217	523 217	392 413
Meede 5.1	4	707 033	707 033	530 275	4	680 312	680 312	510 234
V prioriteetne suund kokku	4	707 033	707 033	530 275	4	680 312	680 312	510 234
Kokku	200	57 778 226	31 214 510	23 410 882	70	14 966 592	9 673 137	7 254 852

3. RAKENDUSKAVA RAKENDAMISE ARUANNE PRIORITEETSETE SUUNDADE KAUPA

3.1. Teave prioriteetsete suundade sisulise progressi kohta

Alljärgnevates indikaatorite tabelites on kajastatud kõik rakenduskavas välja toodud tulemus – ja mõjuindikaatorid. Infoallikateks on peamiselt kalalaevade register, Eesti Statistikaamet, lõplikult väljamakstud taotlustega seotud seirenäitajad. Kõikide indikaatorite lõikes on aasta 2010 kontrollaasta, mil viiakse läbi vahehindamised ning – uuringud, et 2011. aasta alguses hinnata senist rakendamise edukust. Indikaatorite tabelites välja toodud 2010. aasta kontrolltasemed on oluliseks mõõdikuks rakendamise edukuse hindamisel.

Tabel 3: Prioriteetsete suundade tulemusindikaatorid

Prioriteetne suund: 1											
Näitajad		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Kokku
Näitaja 1: Mere kalalaevastiku GT ja kW	Saavutus	18 534 GT 49 127 kW	17 771 GT 45 786 kW	14 511 GT 40 432 kW							
	Eesmärk				-5%					-10%	
	Esialgne tase	20 826 GT 53 340 kW									
Näitaja 2: Uuendatud kalalaevade protsentuaalne osakaal kogulaevastikus	Saavutus	0	0	0 ¹							
	Eesmärk				15%					40%	
	Esialgne tase	0									
Prioriteetne suund: 2											
Näitaja 1: Uuendatud sisevete kalalaevade protsentuaalne osakaal kõikide registreeritud laevade seas	Saavutus	0	0	0 ²							
	Eesmärk				15%					40%	
	Esialgne tase	0									

¹ – saavutustaseme näitajate aluseks on lõplikult väljamakstud projektid. 31.12.2009.a. seisuga oli 1 lõplikult väljamakstud projekt

² – saavutustaseme näitajate aluseks on lõplikult väljamakstud projektid. 31.12.2009.a. seisuga lõplikult väljamakstud projekte ei olnud

Näitaja 2: Vesiviljelus- toodangu kasv	Saavutus	783 t	814 t	971 t							
	Eesmärk				1000 t					2500 t	
	Esialgne tase	700 t									
Näitaja 3: Vesiviljelustoo- dangu väärtus (eurodes)	Saavutus	2,5 miljonit eurot	2,5 miljonit eurot	2,9 miljonit eurot							
	Eesmärk				+5%					+10%	
	Esialgne tase	2,6 miljonit eurot									
Näitaja 4: Töödeldud kalandustoodet- e väärtus	Saavutus	102 miljonit eurot	100 miljonit eurot	97 516 000 eurot							
	Eesmärk				+10%					+15%	
	Esialgne tase	106 miljonit eurot									
Prioriteetne suund: 3											
Näitaja 1: Tootjaorganisa- tsioonide liikmete toodetud toodangu protsentuaalne osakaal	Saavutus	84%	89,7%	91,3%							
	Eesmärk				37%					40%	
	Esialgne tase	35%									
Näitaja 2: Nende liikide arv, mille kudemisalade olukorda on parandatud	Saavutus	0	0	0 ³							
	Eesmärk				2					4	
	Esialgne tase	0									

³ – saavutustaseme näitajate aluseks on lõplikult väljamakstud projektid. 31.12.2009.a. seisuga lõplikult väljamakstud projekte ei olnud

Näitaja 3: Lossimiskohtade protsentuaalne osakaal kalasadama investeeringut oetust saanud sadamate seas	Saavutus	0	0	0 ⁴							
	Eesmärk				20%					30%	
	Eisalgne tase	0									
Prioriteetne suund: 4											
Näitaja 1: Kohalikes aktiivrühmade tegevate kalurite protsentuaalne osakaal	Saavutus	0	32%	45%							
	Eesmärk				15%					25%	
	Eisalgne tase	0									
Näitaja 2: Aktiivrühmi moodustanud rannikuäärsete kalanduspiirkondade omavalitsuste kaasatus	Saavutus	0	61%	61%							
	Eesmärk				30%					40%	
	Eisalgne tase	0									
Näitaja 3: Projektidega kaetud rannikuäärsete kalanduspiirkondade kohalike omavalitsuste protsentuaalne osakaal	Saavutus	0	0	0 ⁵							
	Eesmärk				20%					40%	
	Eisalgne tase	0									
Näitaja 4: Arengustrateegiatega kaetud kalanduspiirkondade kavandatav protsentuaalne osakaal	Saavutus	0	0	100%							
	Eesmärk				60%					60%	
	Eisalgne tase	0									

⁴ – saavutustaseme näitajate aluseks on lõplikult väljamakstud projektid. 31.12.2009.a. seisuga lõplikult väljamakstud projekte ei olnud

⁵ – saavutustaseme näitajate aluseks on lõplikult väljamakstud projektid. 31.12.2009.a. seisuga lõplikult väljamakstud projekte ei olnud

Tabel 4: Prioriteetsete suundade mõjuindikaatorid⁶

Mõjuindikaator	Andmete allikas	Algtase ja aasta	Kontrolltase 2010	Sihttase ja aasta
Kalanduses hõivatud isikute keskmine sissetulek Eesti keskmisega võrreldes	Statistikaamet	68% (2006)	73%	80% (2015)
Kalavarude säästev kasutamine: - heas olukorras olevate majanduslikult oluliste varude protsentuaalne osakaal	Uuring	38% (2007)	47%	60% (2015)
Kala tarbimine Eestis ühe inimese kohta aastas	Uuring	17 kg (2005)	19 kg	21 kg (2015)
Käive töötaja kohta jooksevhindades	Statistikaamet	45 022 eurot (2006)	+7%	+10% (2015)

3.2. Eriteave prioriteetsete suundade ja meetmete kohta

Riiklik püügikoormuse reguleerimise kava on koostatud Põllumajandusministeeriumi poolt ning koostöös erinevate partnerite, k.a sotsiaalpartnerite, teadlaste ja Keskkonnaministeeriumiga. Eesti kalalaevastiku ja olemasolevate püügivõimaluste kirjeldamisel ning optimaalse püügikoormuse arutamisel on lähtutud Tartu Ülikooli Eesti Mereinstituudi poolt 2008.a teostatud uuringust „ Eesti kalalaevastiku tasuvuse analüüs“. Püügikoormuse kohandamise kava on heaks kiidetud Põllumajandusministeeriumi kalandusnõukogu poolt ning kehtib 2 aastat põllumajandusministri poolt kehtestamisest alates (05.11.2008.a põllumajandusministri kk nr 209). Seejärel viiakse läbi kava tulemuslikkuse hindamine ning antakse hinnang kalavaru ja püügivõimsuse vahelisele tasakaalule. Kava koostamisel võetakse arvesse Eesti kalapüügisektorit mõjutavaid taastamiskavasid. Eesti kalapüügisektorit mõjutavate taastamiskavade puhul on prioriteetsel kohal sellest tegevusest mõjutatud kalalaevade tegevuse alaline peatamine.

⁶ Prioriteetsete suundade mõjuindikaatorid avaldatakse 2010. aasta seirearuandes

Prioriteetne suund 4:

Valiti välja kaheksa kalanduspiirkonda, mis hõlmavad mere- ja järve rannikuga piirnevaid kohalike omavalitsuste territooriumeid. Eesti kontekstis on neis piirkondades märkimisväärne tööhõive tase kalandussektoris.

Igal territooriumil saab moodustada ühe kalanduse tegevusgrupi. Iga kalanduse tegevusgrupp peab välja töötama oma piirkonna kalanduse strateegia. 2009. aasta lõpuks olid kõik tegevusgrupid esitanud oma piirkonna kalanduse strateegia.

Iga piirkonna eelarve suurus sõltub selles piirkonnas kalandussektoris hõivatud kalurite arvust. Piirkonna eelarvet kasutatakse kooskõlas strateegias püstitatud eesmärkidega (tabel 24).

Aktiivrühmi moodustanud rannikuäärsete kalanduspiirkondade omavalitsuste kaasatus on 61% (2009. a. seisuga).

3.3. Finantsteave (eurodes)

Tabel 5. Lähenemiseesmärgiga hõlmatud abikõlblikud piirkonnad 2009. aastal

	Toetusesaajate kulud, mis sisalduvad korraldusasutusele saadetud maksetaotlustes	Avaliku sektori toetus	EKFi toetus	Toetusesaajatele maksete tegemise eest vastutava asutuse väljamaksed	EKFi kulukohustus seoses korraldusasutusega	Komisjonilt taotletud maksed kokku Komisjoni toetuse summa arvutamise alus (nõukogu määruse (EÜ) nr 1198/2006 artikli 76 lõige 1 või 2)	Komisjonilt saadud maksed kokku
1.prioriteetne suund	4 363 382	3 897 511	2 923 133	3 785 665	2 839 249	2 839 249	2 839 249
2.prioriteetne suund	8 821 554	3 790 991	2 843 243	3 610 754	2 708 065	2 708 065	2 708 065
3.prioriteetne suund	1 840 825	1 469 302	1 101 976	727 644	545 733	545 733	545 733
4.prioriteetne suund	474 103	474 103	355 577	490 100	367 575	367 575	367 575
5.prioriteetne suund	690 125	690 125	517 594	667 029	500 272	500 235	500 235
Kogusumma	16 189 989	10 322 032	7 741 523	9 281 192	6 960 894	6 960 857	6 960 857

Tabel 6. Läheneesmärgiga hõlmatud abikõlblikud piirkonnad 2007-2009

	Toetusesaajate kulud, mis sisalduvad korraldusasutusele saadetud maksetaotlustes	Avaliku sektori toetus	EKFi toetus	Toetusesaajatele maksete tegemise eest vastutava asutuse väljamaksed	EKFi kulukohustus seoses korraldusasutusega	Komisjonilt taotletud maksed kokku Komisjoni toetuse summa arvutamise alus (nõukogu määruse (EÜ) nr 1198/2006 artikli 76 lõige 1 või 2)	Komisjonilt saadud maksed kokku
1.prioriteetne suund	4 363 382	3 897 511	2 923 133	3 785 665	2 839 249	2 839 249	2 839 249
2.prioriteetne suund	8 821 554	3 790 991	2 843 243	3 610 754	2 708 065	2 708 065	2 708 065
3.prioriteetne suund	2 186 369	1 814 846	1 361 134	1 073 188	804 891	545 733	545 733
4.prioriteetne suund	537 328	537 328	402 996	523 218	392 413	367 575	367 575
5.prioriteetne suund	703 596	703 596	527 697	680 397	510 298	500 235	500 235
Kogusumma	16 612 229	10 744 272	8 058 203	9 673 222	7 254 916	6 960 857	6 960 857
							5 919 762,73*

* Komisjonilt saadud ettemaks, laekumise kuupäev 27.12.2007

3.4. Kvalitatiivne analüüs

Meede 1.1 – riigiabi kalapüügi alaliseks lõpetamiseks

Meetme eesmärk on tagada tasakaal kalalaevastiku püügivõimsuse ja kasutatavate kalavarude vahel. Toetust saab taotleda kalalaevade lammutamiseks või nende sihtotstarbe lõplikuks muutmiseks. Toetuse maksimaalne määr arvutatakse kalalaeva kogumahutavuse (GT) ja vanuse järgi (kalalaev peab olema vähemalt kümme aastat vana).

2009. aastal taotluste vastuvõttu ei toimunud. 2008. aastal esitati meetme 1.1 raames 33 taotlust, mis näitab meetme populaarsust taotlejate hulgas võrreldes eelmisel programperiodel rakendunud meetmega 3.9 „Kalalaevastiku püügivõimsuse reguleerimine”. 2009. a toimus eelmisel aastal vastuvõetud taotluste analüüs. Kokku kiideti heaks 21 taotlust, mis moodustab esitatud taotlustest 64%. Heaks kiideti taotlused toetussummas 7 853 384 eurot (vt tabel 7). Toetuse abil plaanitakse utiliseerida 14 laeva (GT kokku 890,05) ning veel 7 laeval (GT kokku 2 773,38) muudetakse lõplikult sihtotstarvet (vt tabel 8). Heakskiidetud taotluste alusel on prognoositav kalalaevastiku kogumahutavuse vähenemine 3663,43 GT võrra ja kalalaevastiku peamasinate koguvõimsuse vähenemine 7622 kW võrra. Maakondade lõikes suurim summa eraldati Harjumaal tegutsevatele laeva omanikele – kokku 3 925 581 eurot (vt tabel 7).

Tabel 7. Meetme 1.1 rakendamine maakondade lõikes 2009.aastal (eurodes)

Taotleja tegevuskoha maakond	Taotlemine			Määramine				Maksmine			
	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma	EKF osa	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma	EKF osa
HARJUMAA	0	0	0	7	3 925 581	3 925 581	2 944 186	5	1 885 250	1 885 250	1 413 938
HIIUMAA	0	0	0	3	686 411	686 411	514 808	1	215 383	215 383	161 536
IDA-VIRUMAA	0	0	0	4	864 866	864 866	648 650	1	366 842	366 842	275 132
LÄÄNEMAA	0	0	0	7	2 376 526	2 376 526	1 782 394	4	1 078 616	1 078 616	808 962
PÄRNUMAA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SAAREMAA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kokku	0	0	0	21	7 853 384	7 853 384	5 890 038	11	3 546 091	3 546 091	2 659 568

Mittemääramise otsused tehti 12 taotluse osas. 11 korral puudus taotleja kalalaeval nõutud arv püügipäevi; ühel taotlejal polnud piisavat kogust püügiõigusi, millest ta oleks võinud loobuda.

Aruandeaastal teostati ka esimesed väljamaksed summas 3 546 091 eurot (vt tabelid 7 ja 8), mis moodustab 45% võetud kohustustest. 31.12.2009 seisuga on 8 projekti lõplikult

välja makstud (6 utiliseeritud kalalaeva kogumahutavusega 402,07 GT ja peamasina mootori võimsusega 1244 kW; 2 sihtotstarvet muutnud kalalaeva kogumahutavusega 835 GT ja peamasina mootori võimsusega 1361 kW).

Heakskiidetud toetussummast üle 60% määrati 7 kalalaeva sihtotstarbe lõplikuks muutmiseks (vt tabel 8).

Tabel 8. Meede 1.1 tegevuste lõikes 2009.aastal (eurodes)

Tegevus	Taotlemine			Määramine			Maksmine		
	Kalalaevade arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma	Kalalaevade arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma	Kalalaevade arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma
Kalalaeva utiliseerimine	0	0	0	14	2 988 241	2 988 241	8	1 566 168	1 566 168
Kalalaeva sihtotstarbe lõplik muutmine	0	0	0	7	4 865 143	4 865 143	3	1 979 923	1 979 923
Kokku	0	0	0	21	7 853 384	7 853 384	11	3 546 091	3 546 091

2010. aastaks on seatud eesmärgiks püügivõimsuse vähenemine 5% ehk algtasemest moodustab see 1041,3 GT ja 2667 kW. Võttes aluseks lõplikult väljamakstud 8 projekti vähenes 2009. aastal kalalaevastiku kogumahutavus 1237,07 GT ja kalalaevastiku peamasinate koguvõimsus vähenes 2384 kW võrra. Sellest tulenevalt võib väita, et 2009. aasta seisuga on 2010. aasta eesmärk kalalaevastiku kogumahutavuse osas juba täidetud ning kalalaevastiku peamasinate koguvõimsus väheneb prognoosi kohaselt rohkem, kui seda näeb ette 2010. aasta kontrolltase (eeldusel, et kõik heakskiidetud projektid ka lõpetatakse).

Viidi läbi 32 kohapealset kontrolli, mille käigus meetme nõuetele mittevastavust ei tuvastatud.

2009. aastal tegi PRIA 8 vaideotsust. Kõikidel puhkudel vaidlustasid taotlejad kalalaeva püügipäevade arvu mittevastavuse meetme nõuetele. 7 valet jäeti rahuldamata ning üks vaie sai positiivse otsuse. Kuus taotlejat kaebasid otsuse edasi kohtusse. Üks kaebus jäeti läbi vaatamata ning viiel korral oli esimese astme kohtuotsus PRIA kasuks, mille järel viis taotlejat esitasid uued kaebused kõrgema astme kohtusse.

Korraldusametuse hinnangul oli meede populaarne taotlejate hulgas ning võib prognoosida, et kõik heakskiidetud projektid ka lõpetatakse.

Meede 1.3 – kalalaeva pardal tehtavad investeeringud ja selektiivsus

Meetme eesmärk on soodustada investeeringuid kalalaevastikku, mis on suunatud kütusesäästlikkuse tõstmisele, keskkonna- ja laevaohutustingimuste parandamisele ning püügivahendite selektiivsuse ja töötingimuste parandamisele.

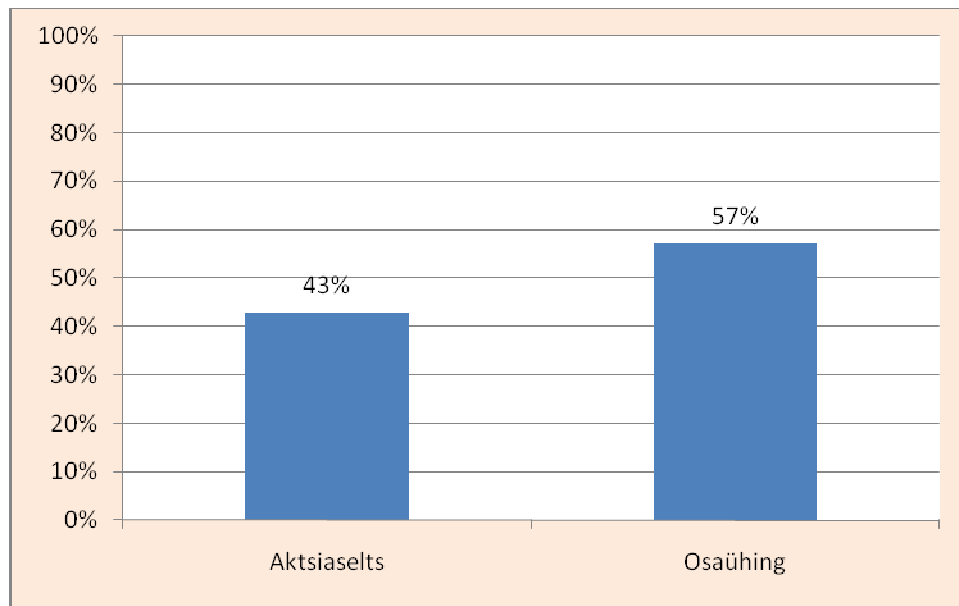
Aruandeaastal oli meetme 1.3 raames avatud kaks taotlusvooru ajavahemikul 27.04.2009-05.06.2009 ning 18.11.2009-03.12.2009. Kuuest maakonnast esitati 35 taotlust toetussummas 2 126 054 eurot, millega plaanitakse teha investeeringuid 5 351 151 euro ulatuses (vt tabel 9).

Aruandeaastal kiideti heaks 24 taotlust, mis moodustab esitatud taotlustest 69%. Eelmisel programperiodel rakendus meede 3.10 ning sellest tulenevalt olid taotlejad kursis nõutavate dokumentidega ja nende esitamise korraga. Heaks kiideti taotlused toetussummas 1 504 816 eurot, mille abil plaanitakse teostada investeeringuid 3 795 984 euro ulatuses (vt tabel 9). Maakondade lõikes suurim toetussumma määrati Harjumaal tegutsevatele laeva omanikele – kokku 657 853 eurot.

Tabel 9. Meetme 1.3 rakendamine maakondade lõikes 2009. aastal (eurodes)

Taotleja tegevuskoha maakond	Taotlemine			Määramine				Maksmine			
	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma	EKF osa	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma	EKF osa
HARJUMAA	6	2 002 153	800 860	5	1 644 634	657 853	493 390	4	229 442	91 777	68 833
HIIUMAA	7	949 841	379 400	2	476 448	190 042	142 532	2	360 918	144 367	108 275
IDA-VIRUMAA	3	192 081	76 832	2	150 779	60 311	45 233	0	0	0	0
LÄÄNEMAA	8	1 240 953	482 513	7	652 001	247 761	185 821	0	0	0	0
PÄRNUMAA	3	121 155	48 462	2	113 555	45 422	34 066	0	0	0	0
SAAREMAA	8	844 968	337 987	6	758 567	303 427	227 570	1	8 577	3 431	2 573
Kokku	35	5 351 151	2 126 054	24	3 795 984	1 504 816	1 128 612	7	598 937	239 575	179 681

Väljamakseid teostati 7 projektile summas 239 575 euro ulatuses (EL osa 179 681 eurot), mis moodustab võetud kohustustest 16%. Madal väljamaksete tase on tingitud laenuvahendite halvenenud kättesaadavusest.



Joonis 1. Meetme 1.3 esitatud taotluste % taotlejate ettevõtlusvormide lõikes

Toetust võis meetme 1.3 raames taotleda äriühing või äriregistrisse kantud füüsilisest isikust ettevõtja. Üle 50% taotlustest oli esitatud osahingute poolt (joonis 1).

2009. aastal vastuvõetud taotlustest enim investeeringuid oli seotud kala käitlemise ja säilitamisega, millele järgnesid peamasina ümberehitamine, masinaruumi seadmete soetamine ning laevakeretööde teostamine. Heakskiidetud toetussummast 17% ehk 256 068 eurot määrati kala käitlemiseks ja säilitamiseks vajalike seadmete ostmiseks (vt tabel 10).

Tabel 10. Meede 1.3 tegevuste lõikes 2009. aastal (eurodes)

Tegevus	Taotlemine		Määramine		Maksmine	
	Investeeringu maksumus	Toetussumma	Investeeringu maksumus	Toetussumma	Investeeringu maksumus	Toetussumma
Laevakeretöö	642 558	257 023	442 332	176 933	88 186	35 274
Laeva olmeruumi (meeskonnaruum jms) ümberehitus	361 823	144 192	100 581	39 695	0	0
Kala säilitamiseks kasutatava ruumi ümberehitus	26 530	10 612	25 946	10 378	0	0
Kala käitlemiseks ja säilitamiseks vajaliku seadme ostmine, kapitalirent ja paigaldamine	1 156 849	462 739	640 170	256 068	24 196	9 678
Peatekil paikneva seadme (vints, tõstuk, ankruseade jms) ostmine, kapitalirent, paigaldamine ja ümberehitamine	343 857	134 342	314 997	123 060	110 971	44 389
Peatekil asuva tekiehi-	58 808	23 523	58 808	23 523	16 556	6 622

tise ümberehitus						
Masinaruumi ümber-ehitus	2 904	1 162	2 904	1 162	0	0
Masinaruumi seadmete, süsteemide või abimehhanismide ostmise, kapitalirent ja vahetamine	667 602	258 984	628 702	243 990	188 488	75 395
Peamasina ostmise, kapitalirent ja vahetamine	137 822	55 129	0	0	0	0
Peamasina ümberehitamine	756 974	302 789	525 885	210 354	87 505	35 002
Elektri-, ballasti- ja sanitaarsüsteemi ümber-ehitus	40 907	16 363	40 907	16 363	0	0
Päästevahendi (pääste-paat, -vest, signaalrakett jms) ostmise, kapitalirent ja paigaldamine	8 596	3 438	8 596	3 438	173	69
Tuletõrje- ja avariivaru- rustuse (tuletõrjepump, -voolik, häiresüsteem jms) ostmise, kapitalirent ja paigaldamine	32 586	13 034	29 608	11 843	179	72
Sidevahendi ostmise, kapitalirent ja paigaldamine	120 819	48 208	116 960	46 665	0	0
Navigatsioonisüsteemi ja selle juurde kuuluva tarkvara (asukoha määramise seadme, kompassi, arvuti, elektroonilise kaardi jms) ostmise, kapitalirent ja paigaldamine	179 125	70 510	132 194	51 738	5 813	2 325
Keskkonnakaitsevahendi ostmise, kapitalirent ja paigaldamine	27 099	10 839	27 099	10 839	0	0
Selektiivse püügiva- hendi ostmise ja kapita- lirent	476 838	189 593	428 430	170 230	1 869	748
Muude kalalaeva seadmete ostmise, kapitalirent, vahetamine ja ümberehitamine	289 612	115 635	252 117	100 637	60 301	24 120
Tegevuse elluviimisega kaasneva projekteeri- mistöö abikõlblik maksumus	14 061	5 624	14 061	5 624	14 061	5 624
Taotluse ja tegevuskava ning neis esitatud andmeid tõendavate dokumentide koostami- seks tellitud töö ja teenuse abikõlblik maksumus	5 784	2 314	5 688	2 275	639	256
Kokku	5 351 151	2 126 055	3 795 984	1 504 816	598 937	239 574

Meetme 1.3 raames teostati 9 kohapealset kontrolli, mille käigus tuvastati kolm meetme nõuetele mittevastavust – taotlejatel olid puudu nõutavad dokumendid (püügiluba, merekõlblikkuse tunnistus, eksperdi hinnang selektiivse püügivahendi soetamise vajalikkuse kohta).

Aruandeaastal PRIA vaideotsuseid ei teinud.

Korraldusasutuse hinnangul oli meetme taotlemise ja heakskiitmise protsess ootuspärane ning prognoosime väljamaksete tempo kiirenemist 2010. aastal.

Meede 1.4 – väikesemahuline rannapüük

Meetme eesmärk on soodustada investeeringuid kalalaevastikku, mis on suunatud kütusesäästlikkuse tõstmisele, keskkonna- ja laevaohutustingimuste parandamisele ning püügivahendite selektiivsuse ja töötingimuste parandamisele.

Aruandeaastal oli meetme 1.4 raames avatud kaks taotlusvooru ajavahemikul 20.07.2009-03.08.2009 ning 30.11.2009-15.12.2009. Kuuest maakonnast esitati 86 taotlust kogusummas 601 895 eurot, millega plaaniti teha investeeringuid 1 028 465 euro ulatuses (vt tabel 11). Enim taotlusi esitasid Pärnumaal tegutsevad kalurid – 57 taotlust, mis moodustab 66% esitatud taotluste koguarvust.

Toetus määrati 44 taotlusele, mis moodustab esitatud taotlustest üle 50%. Heaks kiideti taotlused toetussummas 297 962 eurot, mille abil teostatakse investeeringuid 521 609 euro ulatuses. Määratud toetussummast 85% ehk 252 581 eurot eraldati Pärnumaale (vt tabel 11).

Tabel 11. Meetme 1.4 rakendamine maakondade lõikes 2009. aastal (eurodes)

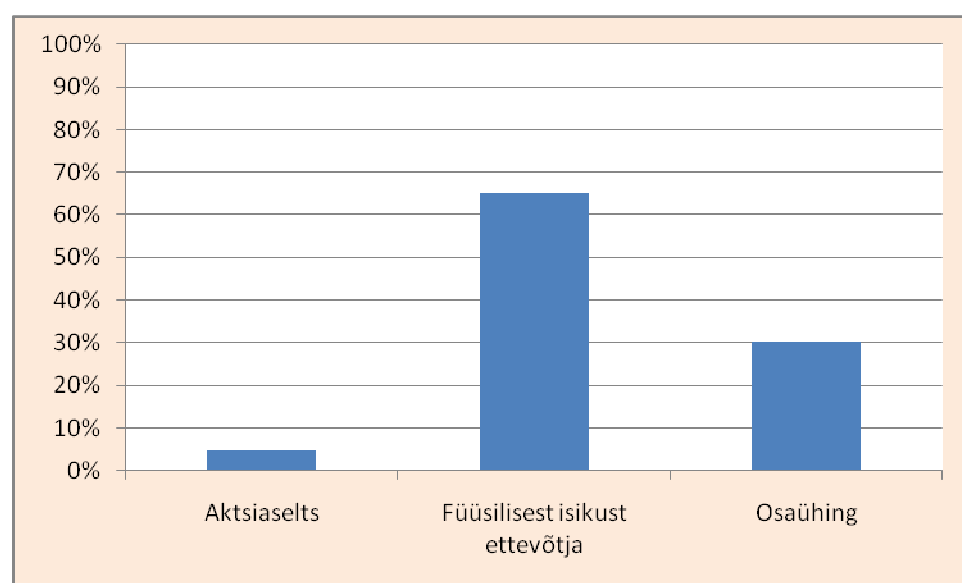
Taotleja tegevuskoha maakond	Taotlemine			Määramine				Maksmine			
	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma	EKF osa	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma	EKF osa
HARJUMAA	6	61 881	36 854	1	3 390	1 830	1 373	0	0	0	0
HIUMAA	7	32 544	19 243	3	17 882	10 509	7 882	0	0	0	0
LÄÄNEMAA	3	38 367	23 020	2	17 884	10 730	8 048	0	0	0	0
LÄÄNE-VIRUMAA	4	7 482	4 484	3	6 814	4 083	3 063	0	0	0	0
PÄRNUMAA	57	824 081	482 152	29	441 462	252 581	189 436	0	0	0	0
SAAREMAA	9	64 108	36 142	6	34 177	18 228	13 671	0	0	0	0
Kokku	86	1 028 465	601 895	44	521 609	297 962	223 471	0	0	0	0

Mittemääramise otsused tehti 5 taotluse osas. Meede 1.4 taotluste rahuldamata jätmise põhjused on esitatud tabelis 12.

Tabel 12. Meede 1.4 taotluste rahuldamata jätmise põhjused

Mittemääramise põhjus	Taotluste arv
Taotleja ei vasta meetme määruses sätestatud nõuetele	3
Puudu kalapüügiluba püügiks merel	1
Investeeringu teostamine enne taotluse esitamist ning tasumine sularahas	1

2009. aastal väljamakseid meetme 1.4 raames ei tehtud.



Joonis 2. Meetme 1.4 esitatud taotluste % taotlejate ettevõtlusvormide lõikes

Toetust võis taotleda äriühing või äriregistrisse kantud füüsilisest isikust ettevõtja. 65% taotlustest oli esitatud füüsilisest isikust ettevõtjate poolt (joonis 2).

2009. aastal vastuvõetud taotlustest enim investeeringuid oli seotud laevakeretööde ja selektiivsete püügivahendite ostmisega. Heakskiidetud toetussummast üle 30% määrati laevakeretööde tegemiseks – kokku 96 808 eurot (vt tabel 13).

Tabel 13. Meede 1.4 tegevuste lõikes 2009. aastal (eurodes)

Tegevus	Taotlemine		Määramine		Maksmine	
	Investeeringu maksumus	Toetussumma	Investeeringu maksumus	Toetussumma	Investeeringu maksumus	Toetus summa
Laevakeretöö	283 581	165 710	168 744	96 808	0	0
Kala säilitamiseks kasutatava ruumi ümberehitus	15 482	9 085	5 976	3 381	0	0

Kala säilitamiseks vajaliku seadme ostmine, kapitalirent ja paigaldamine	5 720	3 432	0	0	0	0
Tekiehitise ümberehitus	61 445	36 128	34 148	19 750	0	0
Päästevahendi (päästepaat, -vest, signaalrakett jms)	5 814	3 465	2 216	1 313	0	0
Tuletõrje- ja avariivarustuse (tuletõrjepump, -voolik, häiresüsteem jms) ostmine, kapitalirent ja paigaldamine	653	377	603	347	0	0
Sidevahendi ostmine, kapitalirent ja paigaldamine	811	487	811	487	0	0
Navigatsiooniseadme ja selle juurde kuuluva tarkvara (asukoha määramise seadme, kompassi, arvuti, elektroonilise kaardi jms) ostmine, kapitalirent ja paigaldamine	13 588	7 920	11 123	6 440	0	0
Elektri-, ballasti- ja sanitaarsüsteemi ümberehitus	409	207	409	207	0	0
Selektiivse püügivahendi ostmine ja kapitalirent	167 220	96 194	91 251	50 630	0	0
Hülgekindla püügivahendi ostmine, kapitalirent	99 085	59 333	5 049	3 029	0	0
Nõukogu määruse (EÜ) nr 1198/2006 artikli 25 lõike 6 punkti e nõuetele vastava püügivahendi ümberehitamine	3 432	2 025	1 713	1 011	0	0
Mootoriruumi ümberehitus	7 017	4 099	3 892	2 224	0	0
Mootoriruumi seadmete, süsteemi või abimehhanismi ostmine, kapitalirent ja paigaldamine	84 423	49 628	44 725	25 809	0	0
Kalalaeva mootori ümberehitus	63 873	37 630	30 543	17 632	0	0
Kalalaeva mootori ostmine, kapitalirent ja paigaldamine	138 185	81 210	74 974	43 305	0	0
Muu kalalaeva seadme ostmine, kapitalirent ja paigaldamine	64 387	37 108	36 630	20 454	0	0
Tegevuse elluviimisega kaasneva projekteerimistöö	128	77	0	0	0	0
Taotluse ja tegevuskava ning neis esitatud andmeid	13 211	7 781	8 801	5 135	0	0

tõendavate dokumentide koostamiseks tellitud töö ja teenuse abikõlblik maksumus						
Kokku	1 028 465	601 895	521 609	297 962	0	0

Teostati 18 kohapealset kontrolli, mille käigus tuvastati kaks meetme nõuetele mittevastavust – kalalaeva tehniline ülevaatus oli tähtaegselt läbi viimata ning ühel taotlejal oli investeering teostatud enne taotluste esitamist ja makstud selle eest sularahas.

Aruandeaastal PRIA vaideotsuseid ei teinud.

Korraldusasutuse hinnangul oli taotlejate huvi meetme vastu suurem, võrreldes eelmise programmeerimisperioodiga. Kuid võrreldes rannakalurite arvuga on esitatud taotluste arv väike, mille põhjuseks on füüsilisest isikust ettevõtjate raskendatud ligipääs laenuvahenditele.

Meede 1.5 – sotsiaalmajanduslikud meetmed

Meetme eesmärk on toetada kalureid kalapüügi lõpetamisel. Toetus on mõeldud laevapere liikmetele, kes kaotavad või on kaotanud töö Euroopa Kalandusfondi meetme 1.1 raames utiliseeritud või sihtotstarvet muutnud kalalaevadel koondamise tõttu.

Taotlusi võeti vastu 21.08 - 08.09.2009 PRIA Pärnu, Saare, Lääne, Hiiu, Harju, Lääne-Viru, Ida-Viru ja Tartu maakonna teenindusbüroodes. Neljast maakonnast esitati 45 taotlust toetussummas 450 000 eurot (vt tabel 14). Enim taotlusi esitati Läänemaalt ja Harjumaalt, vastavalt 22 ja 21 taotlust. Seoses meetme eripäraga olid kõik taotlused esitatud füüsiliste isikute poolt.

Kiideti heaks 34 taotlust, mis moodustab esitatud taotlustest 76%. Eelmisel programmeerimisperioodil rakendus alameede 3.12.1 „Kalanduse restruktureerimisega kaasnevad sotsiaalsed meetmed”, mille eesmärk oli analoogselt meetmega 1.5 kalurite toetamine kalapüügi lõpetamisel. Toetuse saajad olid teadlikud nõutavatest dokumentidest ning nende esitamise korrast. Heaks kiideti taotlused toetussummas 340 000 eurot.

Tabel 14. Meetme 1.5 rakendamine maakondade lõikes 2009. aastal (eurodes)

Taotleja tegevuskoha maakond	Taotlemine			Määramine				Maksmine			
	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma	EKF osa	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma	EKF osa
HARJUMAA	21	210 000	210 000	12	120 000	120 000	90 000	0	0	0	0
HIIUMAA	1	10 000	10 000	1	10 000	10 000	7 500	0	0	0	0
IDA-VIRUMAA	1	10 000	10 000	1	10 000	10 000	7 500	0	0	0	0
LÄÄNEMAA	22	220 000	220 000	20	200 000	200 000	150 000	0	0	0	0

Kokku	45	450 000	450 000	34	340 000	340 000	255 000	0	0	0	0
-------	----	---------	---------	----	---------	---------	---------	---	---	---	---

2009.aastal toetuse väljamakseid ei teostatud. Toetust makstakse siis, kui laev, mille pardal taotleja töötas, on lõplikult püügilt kõrvaldatud ja kalalaevade registrist kustutatud. Toetuse saajaga peab olema lõpetatud meretööleping koondamise tõttu.

2009. aastal kohapealseid kontrolle ei teostatud, vaideid ei esitatud.

Korraldusasutuse hinnangul oli meede taotlejate hulgas populaarne ning võib prognoosida, et kõik heakskiidetud projektid ka lõpetatakse ning väljamaksed teostatakse 2010. aastal.

Meede 2.1 – vesiviljeluse investeeringutoetus

Meetme eesmärk on vesiviljeluse tootmiskahtude suurendamine, kasutades selleks kaasaegseid ja keskkonnasõbralikke tehnoloogiaid. Toetust saab taotleda uue vesiviljelusekasvanduse püstitamiseks või olemasoleva vesiviljeluskasvanduse rekonstrueerimiseks või laiendamiseks.

Taotlusi võeti vastu ajavahemikul 22.detsember 2008 – 29.jaanuar 2009.

2009. aastal esitati 32 taotlust, millele lisandus üks 2008. aasta detsembris laekunud taotlus. 32 esitatud taotluse raames taotleti toetust summas 10 724 777 eurot, millega plaaniti teha investeeringuid 26 172 433 euro ulatuses (vt tabel 15). Kokku võeti esimese taotlusvooru raames vastu 33 taotlust kogusummas 11 236 071 eurot, millega plaaniti teha investeeringuid 27 466 838 euro ulatuses.

2009. aastal kiideti heaks 21 taotlust, mis moodustab esitatud taotlustest 64%. Eelmisel programmiperioodil rakendus alameede 3.11.2 „Vesiviljeluse investeeringutoetus” ning sellest tulenevalt olid taotlejad teadlikud taotluse esitamise korrast ja nõuetest. Heaks kiideti taotlused toetussummas 6 800 090 eurot, mille abil plaanitakse teostada investeeringuid 17 259 274 euro ulatuses. Maakondlikus võrdluses suurim summa määrati Saaremaa ettevõtjatele – kokku 2 147 233 eurot (vt tabel 15).

Tabel 15. Meetme 2.1 rakendamine maakondade lõikes 2009. aastal (eurodes)

Taotleja tegevuskoha maakond	Taotlemine			Määramine				Maksmine			
	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma	EKF osa	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma	EKF osa
HARJUMAA	4	4 603 485	1 995 378	1	1 164 883	443 981	332 986	0	0	0	0
IDA-VIRUMAA	1	551 781	275 891	1	517 110	258 555	193 916	1	280 860	140 430	105 322
JÕGEVAMAA	1	36 009	18 005	0	0	0	0	0	0	0	0
JÄRVAMAA	1	870 610	435 273	1	832 805	416 371	312 278	0	0	0	0

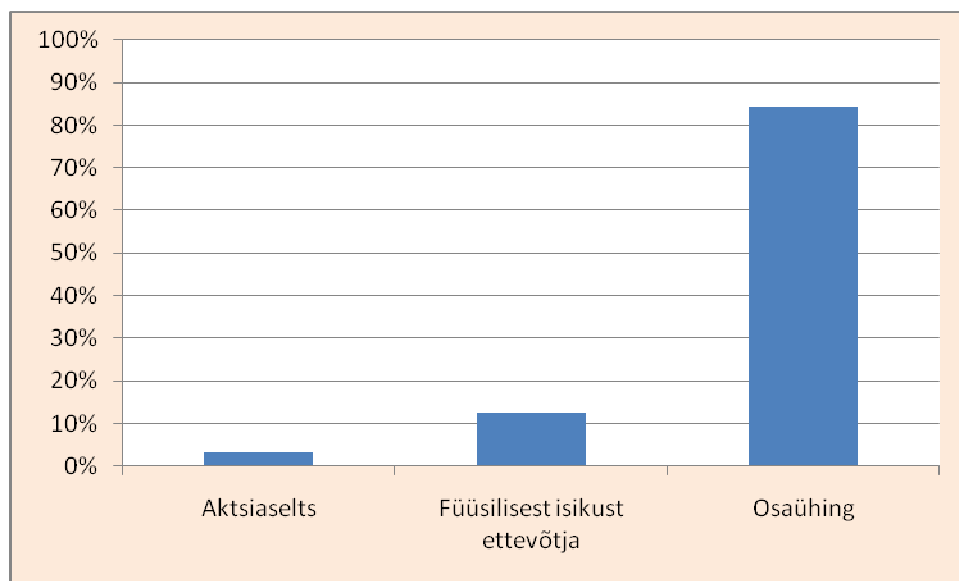
LÄÄNEMAA	1	883 943	397 774	0	0	0	0	0	0	0	0
LÄÄNE-VIRUMAA	4	5 676 471	2 045 173	3	3 726 071	1 278 784	959 088	0	0	0	0
PÖLVAMAA	2	1 473 941	725 343	1	517 288	258 644	193 983	0	0	0	0
PÄRNUMAA	3	2 351 569	1 038 116	1	932 024	466 012	349 509	1	169 276	84 638	63 478
RAPLAMAA	0	0	0	1	1 177 325	465 059	348 794	0	0	0	0
SAAREMAA	7	6 768 946	2 547 195	6	5 801 070	2 147 233	1 610 425	3	533 288	200 682	150 511
TARTUMAA	4	1 700 701	619 141	4	1 696 306	618 255	463 691	2	129 341	64 670	48 503
VALGAMAA	2	904 937	452 468	2	894 391	447 196	335 397	1	3 769	1 885	1 413
VILJANDIMAA	1	151 770	75 885	0	0	0	0	0	0	0	0
VÖRUMAA	1	198 270	99 135	0	0	0	0	0	0	0	0
Kokku	32	26 172 433	10 724 777	21	17 259 274	6 800 090	5 100 067	8	1 116 533	492 304	369 228

Mittemääramise otsused tehti 12 taotluse osas. Mittemääramise põhjused on esitatud tabelis 16.

Tabel 16. Meede 2.1 taotluste rahuldamata jätmise põhjused

Taotluse rahuldamata jätmise põhjus	Taotluste arv
Biopuhasti soetamine ei ole põhjendatud.	1
Ekspert hinnangu kohaselt ei ole tegevuskavas planeeritud tootmiskahtu esitatud.	1
Koos karpkaladega ei ole võimalik kasvatada vähki.	1
Puudulikud andmed tootmisprotsessi kohta.	1
Taotleja ei vasta meetme määruuses sätestatud nõuetele	1
Taotleja ei ole esitanud nõutavaid dokumente.	4
Taotleja ei ole puudusi tähtaegselt kõrvaldanud.	1
Taotlejal puudub kogemus ja kompetents vähikasvatuse ja vähkide töötlemise alal.	1
Vastavalt ekspert hinnangule on investeringuobjektide ehitusmaksumus ülehinnatud	1
Kokku	12

Väljamakseid teostati 8 projektile summas 492 304 eurot (EL osa 369 228 eurot), mis moodustab võetud kohustustest 7%. Madal väljamaksete tase on seotud asjaoluga, et vesiviljeluses tegutsevad peamiselt mikro või väikese suurusega ettevõtjaid, kelle jaoks laenuvahendite kättesaadavus on oluliselt halvenenud võrreldes kalatööstustega, kus on valdavalt keskmise suurusega ettevõtted. Võib tekkida oht, et osad vesiviljeluse projektid võivad jääda lõpetamata.



Joonis 3. Meetme 2.1 esitatud taotluste % taotlejate ettevõtlusvormide lõikes

Toetust võis taotleda mikro-, väike- ja keskmise suurusega ettevõtja ning ettevõtja, kellel on vähem kui 750 töötajat. Üle 80% taotlustest oli esitatud osaühingute poolt (joonis 3).

2009. aastal vastuvõetud taotlustest enim investeeringuid oli seotud vesiviljelusehitiste rajamise ning vesiviljelusehitiste rekonstrueerimise, laiendamise ning tehnosüsteemide muutmisega. Heakskiidetud toetussummast üle 50% määrati vesiviljelusehitiste püstitamiseks – kokku 3 624 735 eurot (vt tabel 17).

Tabel 17. Meede 2.1 tegevuste lõikes 2009. aastal (eurodes)

Tegevus	Taotlemine		Määramine		Maksmine	
	Investeeringu maksumus	Toetussumma	Investeeringu maksumus	Toetussumma	Investeeringu maksumus	Toetussumma
Vesiviljelusehitise püstitamine	13 615 809	5 694 807	9 120 821	3 624 735	464 283	194 791
Vesiviljelusehitise rekonstrueerimine, laiendamine ja tehnosüsteemide muutmine	5 204 496	2 118 035	2 542 651	1 003 950	237 785	112 597
Vesiviljelusehitise juurde kuuluva seadme ostmine, liisimine ja paigaldamine	4 205 146	1 579 137	3 342 777	1 227 984	104 417	30 154
Vesiviljelusehitise juurde kuuluva juhtimissüsteemi ostmine, liisimine ja paigaldamine	372 057	127 531	347 418	115 704	0	0
Kalakasvatussumba ostmine,	438 753	219 377	438 753	219 377	219 025	109 513

liisimine ja paigaldamine						
Plastikbasseini ostmine, liisimine ja paigaldamine	304 712	128 992	182 712	80 180	0	0
Kalakasvatussumba teeninduspaadi ostmine või liisimine	1 534	767	0	0	0	0
Veokonteineri (koos vajalike seadmetega) ostmine, liisimine ja paigaldamine	14 554	6 906	12 684	6 008	8 756	4 378
Veepuhastusehitise rajamine	732 213	303 747	601 233	249 667	0	0
Veepuhastusehitise rekonstrueerimine, laiendamine ja tehnosüsteemide muutmine	49 667	23 840	0	0	0	0
Veepuhastusehitise juurde kuuluva seadme ostmine, liisimine ja paigaldamine	478 289	185 114	386 675	142 521	0	0
Vesiviljelusehitise juurde kuuluva valvesteemi ostmine, liisimine ja paigaldamine	343 116	146 554	41 020	18 432	0	0
Veovahendi ostmine või liisimine vesiviljelusettevõtte siseveoks	226 636	106 395	139 055	63 795	59 485	29 481
Omanikujärelevalvete tegemise kulud	64 008	29 157	30 646	13 808	0	0
"Kalandusturu korraldamise seaduse" § 19 8 lõike 3 punktis 11 toodud kohustuse täitmisega kaasnevad kulud	78	32	45	16	0	0
Kavandatava tegevuse ja investeeringuobjektiga seotud projekterimistööde maksumus	110 941	49 620	66 522	30 909	19 205	9 603
Kavandatava tegevuse ja investeeringuobjekti projekteerimiseks vajaliku ehitusgeoloogilise ja –geodeetilise uurimistöö ning hüdrogeoloogilise ja hüdroloogilise uuringu maksumus	7 099	3 105	2 938	1 341	1 341	670
Investeeringutoetuse taotluse ja	3 323	1 662	3 323	1 662	2 237	1 118

tegevuskava ning neis esitatud andmeid tõendavate dokumentide koostamiseks tellitud töö ja teenuse maksumus						
Kokku	26 172 433	10 724 777	17 259 274	6 800 090	1 116 533	492 304

Teostati 35 kohapealset kontrolli, mille käigus tuvastati 14 meetme nõuetele mittevastavust – hinnapakkumised polnud piisavalt detailsed, osa kulused ei olnud meetme raames toetatavad, puudusid põhiprojekt ja ehitusluba jne.

2009. aastal tegi PRIA 10 vaideotsust (vt tabel 18).

Tabel 18. Meetme 2.1 raames tehtud vaideotsused 2009. aastal

Vaide sisu	Vaie jäetud rahuldamata	Vaie rahuldatud
määratud toetuse summa t on vähendatud seoses teostatud ehitustööde ülehinnatusega	1	
planeeritud ehitustegevused on ülehinnatud.		1
taotleja ei vasta meetme määruuses sätestatud nõuetele	1	
taotlusega esitatud projekt ei vasta meetme nõuetele ning eesmärkidele	7	
Kokku	9	1

Meede 2.2 – sisevete kalanduse toetus

Meetme eesmärk on soodustada investeringuid sisevete kalandusse, kalalaevastikku ja seadmetesse, mis on suunatud kütusesäästlikkuse tõstmisele, keskkonna- ja laevaohutustingimuste parandamisele ning püügivahendite selektiivsuse ja töötingimuste parandamisele.

Taotluste vastuvõtt meetme 2.2 raames toimub 2010. aastal.

Meede 2.3 – investeringud töötlemisse ja turustamisse

Meetme eesmärk on kalandustoodete või veetaimede töötlemise arendamine ja kaasajastamine, tootearenduse stimuleerimine, töötlemisest tuleneva keskkonnakoormuse vähendamine.

2009. aastal uusi taotlusi vastu ei võetud. 2008. aastal esitati 33 taotlust. Aruandeaastal toimus 2008. aastal laekunud taotluste menetlemine.

2009. aastal kiideti heaks 32 taotlust, mis moodustab esitatud taotlustest 97%. Kõrge heakskiidetud taotluste osakaal on tingitud asjaolust, et ettevõtted kasutavad taotluste koostamisel rohkem konsultantide abi (võrreldes füüsilisest isikust ettevõtjatega). Eelmisel programmiperioodil rakendus alameede 3.11.1 „Kala ja vesiviljelustoodete töötlemise investeeringutoetus” - taotlejad olid teadlikud taotluse esitamise korrast ja nõuetest. Heaks kiideti taotlused toetussummas 9 384 123 eurot, mille abil plaanitakse teostada investeeringuid 22 068 836 euro ulatuses. Maakondlikus võrdluses suurim summa eraldati Saaremaa ettevõtjatele – kokku 3 122 844 eurot (vt tabel 19).

Tabel 19. Meetme 2.3 rakendamine maakondade lõikes 2009. aastal (eurodes)

Taotleja tegevuskoha maakond	Taotlemine			Määramine				Maksmine			
	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetus summa	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetus summa	EKF osa	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetus summa	EKF osa
HARJUMAA	0	0	0	9	6 831 203	3 008 423	2 256 317	5	518 780	230 308	172 731
IDA-VIRUMAA	0	0	0	2	717 720	335 996	251 997	1	184 927	73 971	55 478
JÕGEVAMAA	0	0	0	1	7 828	3 914	2 936	1	7 828	3 914	2 936
LÄÄNEMAA	0	0	0	2	2 448 760	746 217	559 662	2	815 795	254 630	190 973
PÄRNUMAA	0	0	0	6	3 581 114	1 651 038	1 238 279	5	1 420 080	710 040	532 530
SAAREMAA	0	0	0	9	7 450 829	3 122 844	2 342 133	5	4 062 248	1 699 406	1 274 554
TARTUMAA	0	0	0	2	391 729	195 865	146 898	1	292 362	146 181	109 636
VILJANDIMAA	0	0	0	1	639 652	319 826	239 869	0	0	0	0
Kokku	0	0	0	32	22 068 836	9 384 123	7 038 092	20	7 302 020	3 118 450	2 338 837

Üks taotlus jäeti rahuldamata, sest planeeritav investeering ei olnud antud meetme raames abikõlblik.

Väljamakseid teostati 20 projektile summas 3 118 450 eurot (vt tabel 19), mis moodustab võetud kohustustest 33%. 31.12.2009 seisuga maksti lõplikult välja 5 projekti.

2009. aastal heakskiidetud taotlustest enim investeeringuid oli seotud külmatootmiseseadmete (toetati kokku 2 275 711 euroga) ning käitlemise seadmete soetamisega (vt tabel 20).

Tabel 20. Meede 2.3 tegevuste lõikes (eurodes)

Tegevus	Taotlemine		Määramine		Maksmine	
	Investeeringu maksumus	Toetussumma	Investeeringu maksumus	Toetussumma	Investeeringu maksumus	Toetussumma
Käitlemise seadmete ostmise, kapitalirent ja paigaldamine	4 435 965	1 714 191	4 381 924	1 687 171	664 120	259 539
Tehnoloogilise liini ostmise, kapitalirent ja paigaldamine	2 287 923	958 629	2 287 923	958 629	737 611	293 599
Puhastusseadme ostmise, kapitalirent ja paigaldamine	365 361	156 772	337 879	143 031	9 564	4 115
Külmatootmiseseadme ostmise, kapitalirent ja paigaldamine	5 113 410	2 279 316	5 105 741	2 275 711	2 264 084	1 025 878
Veevarustussüsteemi ostmise, kapitalirent ja paigaldamine	311 725	145 075	304 100	141 262	45 403	17 527
Energeetikasüsteemi ostmise, kapitalirent ja paigaldamine	486 714	229 262	418 111	194 960	5 959	2 972
Pakkeliini ostmise, kapitalirent ja paigaldamine	3 138 888	1 342 330	3 138 888	1 342 330	936 864	414 556
Kvaliteedikontrolliks vajaliku seadme, sh integreeritud infotehnoloogiseadme ostmise, kapitalirent ja paigaldamine	494 413	228 432	494 413	228 432	417 142	191 405
Paikse kütteseadme ostmise, kapitalirent ja paigaldamine	624 444	276 732	597 775	276 732	28 504	13 277
Jäätmete käitlemise, kahjutustamise, tootmise kõrvalsaaduste käitlemise seadme ostmise, kapitalirent ja paigaldamine	68 420	30 723	68 420	30 723	8 593	3 437
Jäätmekäitlusehitise ehitamine ja rekonstrueerimine	338 444	169 222	338 444	169 222	338 444	169 222
Töötlemiseks vajaliku ehitise, sh külm- ja laohoone ehitamine	1 790 794	748 959	1 768 291	738 246	724 956	290 627
Töötlemiseks vajaliku ehitise, sh külm- ja laohoone rekonstrueerimine	915 360	408 226	812 782	374 737	8 233	4 116
Laotõstuki ostmise või kapitalirent	663 350	279 529	620 115	262 270	302 295	124 208
Külmveeki ostmise või kapitalirent	1 242 700	497 709	1 205 909	482 834	727 574	270 269
Kavandatava tegevuse ja investeeringuobjektiga seotud projektteerimistööd	216 552	89 869	183 659	75 914	79 488	32 315
Kavandatava tegevuse ja investeeringuobjekti	19 948	8 536	775	355	455	224

projekteerimiseks vajalik ehitusgeoloogiline ja -geodeetiline uurimistöö						
Investeeringutoetuse taotluse ja tegevuskava ning neis esitatud andmeid tõendavate dokumentide koostamiseks tellitud töö ja teenus	3 688	1 564	3 688	1 564	2 730	1 164
Kokku	22 518 100	9 565 076	22 068 836	9 384 123	7 302 020	3 118 450

Aruandeaastal teostati 9 kohapealset kontrolli mille käigus rikkumisi ei tuvastatud.

2009. aastal vaideid ei esitatud.

Korraldusasutuse hinnangul oli meede taotlejate hulgas populaarne, mis viitab investeeringuvajadusele kalatöötlemissektoris. Võttes aluseks väljamaksete tempo, võib prognoosida, et enamus heakskiidetud projekte ka lõpetatakse (kalatöötlemissektoris tegutsevatel keskmise suurusega ettevõtetel on parem ligipääs laenuvahendite kättesaadavusele).

Meede 3.1 – ühisinvesteeringud

Meetme eesmärk on kalandustoodete kvaliteedi ning tarnete aastaringse stabiilsuse tõstmine läbi tootjaorganisatsioonide arendamise. Eestis tegutseb kolm kalatoodete tootjate ühendust ehk tootjaorganisatsiooni. Eesti Kalapüügiühistu, Eesti Traalpäüügi Ühistu ja Eesti Kutseliste Kalurite Ühistu koondavad Eesti suurimaid traalipüügifirmasid, ning ühistute eesmärk on läbi erinevate turukorralduslike meetmete tagada oma liikmete toodangule võimalikult head turustustingimused. Kolme tootjaorganisatsiooni kogutoodang moodustas Eesti kogutoodangust 2009. a kilu osas 95%, räimes 86% ja tursa osas 48%.

Aruandeaastal toimus taotluste vastuvõtt meetme 3.1. ühistegevused (ühisinvesteeringud) raames ajavahemikul 02.03.2009-16.03.2009 ning 14.09.2009-29.10.2009. Kahest maakonnast esitati 6 taotlust kolme tootjaorganisatsiooni poolt kokku summas 14 541 135 eurot, millega plaanitakse teha investeeringuid 20 059 425 euro ulatuses (tabel 21).

Aruandeaastal kiideti heaks üks taotlus summas 2 715 010 eurot, mille abil plaanitakse teostada investeeringuid 3 620 014 euro ulatuses.

Tabel 21. Meetme 3.1 (ühisinvesteeringud) rakendamine maakondade lõikes 2009. aastal (eurodes)

Taotleja tegevuskoha	Taotlemine			Määramine				Maksmine			
	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma	EKF osa	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma	EKF osa

maakond											
HARJUMA A	4	12 361 738	8 789 086	1	3 620 014	2 715 010	2 036 258	1	505 174	378 880	284 160
LÄÄNEMA A	2	7 697 687	5 752 048	0	0	0	0	0	0	0	0
Kokku	6	20 059 425	14 541 135	1	3 620 014	2 715 010	2 036 258	1	505 174	378 880	284 160

Kaks taotlust jäeti rahuldamata seoses põhiprojekti mittevastavusega meetme nõuetele. Väljamakseid teostati 378 880 euro ulatuses (vt tabel 21).

2009. aastal vastuvõetud taotlustest enim investeringuid oli seotud külm- ja laohoonete ehitamise ja kalandustoodete käitlemise seadmete ja tehnoloogiliste liinide ostmisega. Heakskiidetud toetussummast 48% määrati kalandustoodete käitlemise seadmete ja tehnoloogiliste liinide ostmiseks - kokku 1 313 577 eurot (vt tabel 22).

Tabel 22. Meede 3.1 (ühisinvesteeringud) tegevuste lõikes 2009. aastal (eurodes)

Tegevus	Taotlemine		Määramine		Maksmine	
	Investeeringu maksumus	Toetussumma	Investeeringu maksumus	Toetussumma	Investeeringu maksumus	Toetussumma
Uue külm- ja laohoone ehitamine	8 614 913	6 336 468	1 719 857	1 289 893	356 454	267 340
Kalandustoodete käitlemise seadme ja tehnoloogiliste liinide ostmine ja paigaldamine	7 652 538	5 590 926	1 751 436	1 313 577	0	0
Külmatootmiseseadme ostmine ja paigaldamine	2 681 321	1 936 434	0	0	0	0
Energeetikasüsteemi ostmine ja paigaldamine	170 005	127 498	87 789	65 842	87 789	65 842
Pakkeliini ostmine ja paigaldamine	418 780	161 014	0	0	0	0
Laotõstuki ostmine	343 717	256 844	0	0	0	0
Toetatava tegevusega seotud projekteerimistöö maksumus	168 893	125 267	55 053	41 290	55 053	41 290
Toetatava tegevuse projekteerimiseks vajaliku ehitusgeoloogilise ja -geodeetilise uurimistöö maksumus	5 494	3 929	3 002	2 251	3 002	2 251
Toetuse taotluse ja tegevuskava ning neis esitatud andmeid töendavate dokumentide koostamiseks tellitud töö ja teenuse maksumus	3 764	2 755	2 876	2 157	2 876	2 157
Kokku	20 059 425	14 541 135	3 620 014	2 715 010	505 174	378 880

2009. aastal tegi PRIA ühe vaideotsuse taotleja kasuks. Taotleja taotlus jäeti rahuldamata seoses ülepakutud hinnapakumisega. Hiljem taotleja nõustus investeeinguobjekti maksumuse vähendamisega.

Aruandeaastal kohapealseid kontrolle ei teostatud.

Korraldusasutuse hinnangul on meede rakendunud ootuspäraselt ning kõik projektid ka lõpetatakse.

Meede 3.1 - muud ühistegevused

Meetme eesmärgiks on säästlikum kalavarude kasutamine. Spetsiifilisteks eesmärkideks on selektiivsemate kalapüügi vahendite arendamine, kalurite sissetulekute stabiilsemaks muutmine ning koostöö soodustamine kalandussektori erinevate huvigruppide vahel.

Taotluste vastuvõtt toimub 2010. aastal.

Meede 3.2 - veeloomastiku ja taimestiku kaitse ja arendamine

Meetme eesmärgiks on kalavarude loodusliku taastootmisvõime parandamine. Spetsiifilisteks eesmärkideks on kudealade ja kalakoelmute taastamine, hooldamine, laiendamine ja parendamine ning kunstkoelmute rajamine ja paigaldamine.

Taotluste vastuvõtt toimub 2010. aastal.

Meede 3.3 - kalasadamad, lossimiskohad ja varjualused

Meetme eesmärgiks on kaasaegsete kalasadamate arendamine. Mereinstituudi poolt läbiviidud Eesti traalpüügiga seotud kalasadamate uuringu tulemustele tuginedes on kavas 2010. aastal välja töötada meetme rakendusmäärus ning taotluste vastuvõtt on planeeritud 2011. aasta I poolele.

Meede 3.4 – uute turgude arendamine ja reklaamkampaaniad

Meetme eesmärk on propageerida kalandustoodete tarbimist ja uusi tooteid ning leida kala- ja vesiviljelustoodetele uusi turuväljundeid.

2009. aastal võeti taotlusi vastu kahes taotlusvoorus. Esimene voor toimus 05.-18. oktoober 2009 ja teine voor toimus 14.-22. detsember 2009. Kokku laekus 5 projekti kahest maakonnast toetussummas 460 765 eurot. Aruandeaastal toimus nii 2008. kui ka 2009. aastal esitatud taotluste analüüs. Kokku kiideti heaks 6 taotlust kogusummas 543 249 eurot. 2009. aastal maksti välja 348 763 eurot toetust (vt tabel 23).

Tabel 23. Meetme 3.4 rakendamine maakondade lõikes aastal 2009 (eurodes)

Taotleja tegevuskoha maakond	Taotlemine			Määramine				Maksmine			
	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma	EKF osa	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma	EKF osa
HARJUMAA	4	383 470	383 470	6	543 249	543 249	407 437	6	348 763	348 763	261 572
JÕGEVAMAA	1	77 295	77 295	0	0	0	0	0	0	0	0
Kokku	5	460 765	460 765	6	543 249	543 249	407 437	6	348 763	348 763	261 572

Perioodil 2007-2009 esitati 13 taotlust, heaks kiideti 11 taotlust, mis moodustab 85% esitatud taotlustest. Eelmisel programmiperioodil rakendus alameede 3.12.2 „Uute turgude leidmine” ning taotlejad olid teadlikud taotluse esitamise korrast ja nõuetest. Perioodil 2007-2009 kiideti heaks taotlused toetussummas 894 763 eurot, maksti välja 694 308 eurot toetust, mis moodustab 78% heakskiidetud summast.

Tabel 24. Meede 3.4 tegevuste lõikes (eurodes)

Tegevus	Taotlemine		Määramine		Maksmine	
	Investeeringu maksumus	Toetussumma	Investeeringu maksumus	Toetussumma	Investeeringu maksumus	Toetussumma
Tarbija- ja turu-uuringu korraldamine	173 162	173 162	0	0	0	0
Messil või näitusel osalemine	287 602	287 602	543 249	543 249	348 763	348 763
Kokku	460 765	460 765	543 249	543 249	348 763	348 763

Teostati kaks kohapealset kontrolli. Ühel korral tuvastati, et investeeringuobjektidel puudusid Euroopa Liidu ning Euroopa Kalandusfondi logod.

Aruandeaastal vaideid ei esitatud.

Korraldusasutuse hinnangul rakendus meede ootuspäraselt ning võib prognoosida, et kõik heakskiidetud projektid ka lõpetatakse.

Meede 3.5 – katseprojektid

Meetme eesmärgiks on toetada innovatsiooni kalandussektoris, saavutada kalavarude säästlikum kasutamine läbi uuenduslike tehnoloogiate ja meetodite.

Taotluste vastuvõtt toimub 2010. aastal.

Meede 4.1 – kalanduspiirkondade säästev areng (tegevusgruppide toetus)

Meetme eesmärk on aidata kaasa rannakalanduspiirkondade majanduslikule ja sotsiaalsele arengule, arvestades piiratud kalavarudega. 2008. aastal oli võimalik taotleda toetust mittetulundusühingu tegevuse korraldamiseks, kohaliku piirkonna arengu strateegia väljatöötamiseks ning koostöö arendamiseks.

2009. aastal uusi taotlusi vastu ei võetud. Perioodil 2007-2009 esitati 8 taotlust toetussummas 717 329 eurot, mis ka selles summas heaks kiideti. Perioodil 2007-2009 on välja makstud 523 217 eurot, mis moodustab võetud kohustustest 73%. Aruandeaastal määrati kolmele tegevusgrupile täiendavalt strateegia rakendamiseks kokku 126 376 eurot toetust. Väljamakseid teostati 2009.aastal 490 100 euro ulatuses (vt tabelid 25 ja 26). Kohapeal käidi kontrollimas 5 tegevusgruppi.

Tabel 25. Meetme 4.1 rakendamine maakondade lõikes 2009. aastal (eurodes)

Taotleja tegevuskoha maakond	Taotlemine			Määramine				Maksmine			
	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma	EKF osa	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma	EKF osa
HARJUMAA	0	0	0	0	0	0	0	1	51 989	51 989	38 992
HIIUMAA	0	0	0	0	0	0	0	1	54 998	54 998	41 249
JÕGEVAMAA	0	0	0	1	45 697	45 697	34 273	1	106 690	106 690	80 018
LÄÄNEMAA	0	0	0	0	0	0	0	1	64 394	64 394	48 296
LÄÄNE-VIRUMAA	0	0	0	0	0	0	0	1	19 708	19 708	14 781
PÄRNUMAA	0	0	0	0	0	0	0	1	65 262	65 262	48 946
SAAREMAA	0	0	0	1	43 841	43 841	32 881	1	69 431	69 431	52 073
VILJANDIMAA	0	0	0	1	36 839	36 839	27 629	1	57 627	57 627	43 221
Kokku	0	0	0	3	126 376	126 376	94 782	8	490 100	490 100	367 575

Tabel 26. Meede 4.1 tegevusrühmade eelarved piirkondade lõikes 2009. aastal (eurodes)

Piirkond	Tegevusrühm	Määramine			Maksmine		
		Taotluste arv	Toetussumma	EKF toetus	Taotluste arv	Toetussumma	EKF toetus
Hiiumaa piirkond	MITTETULUNDUSÜHING HIIUKALA	0	0	0	1	54 998	41 249
Läänemaa piirkond	LÄÄNEMAA RANNAKALANDUSE SELTS	0	0	0	1	64 394	48 296
Peipsi järve piirkond	MITTETULUNDUSÜHING PEIPSI KALANDUSPIIRKONNA	1	45 697	34 273	1	106 690	80 018

	ARENDAJATE KOGU						
Pärnumaa piirkond	MITTETULUNDUSÜHING LIIVI LAHE KALANDUSKOGU	0	0	0	1	65 262	48 946
Saaremaa piirkond	MITTETULUNDUSÜHING SAARTE KALANDUS	1	43 841	32 881	1	69 431	52 073
Soome lahe idapiirkond	VIRUMAA RANNAKALURITE ÜHING	0	0	0	1	19 708	14 781
Soome lahe läänepiirkond	HARJU KALANDUSÜHING	0	0	0	1	51 989	38 992
Võrtsjärve piirkond	MITTETULUNDUSÜHING VÕRTSJÄRVE KALANDUSPIIRKOND	1	36 839	27 629	1	57 627	43 221
Kokku		3	126 376	94 782	8	490 100	367 575

Heakskiidetud toetussummast üle 40% määrati personali- ja lähetusega seotud kulude finantseerimiseks (vt tabel 27).

Tabel 27. Meede 4.1 tegevuste lõikes perioodil 2007-2009 (eurodes)

Tegevus	Taotlemine		Määramine		Maksmine	
	Investeeringu maksumus	Toetussumma	Investeeringu maksumus	Toetussumma	Investeeringu maksumus	Toetussumma
Personalikulud ja tegevusgrupi juhatuse liikme või töötaja lähetuse kulud	301 758	301 758	301 758	301 758	229 087	229 087
Üldkulud	53 787	53 787	53 787	53 787	31 649	31 649
Tegevusgrupi tööruumi kontori- tehnika ja sisustuse ostmise või kapitalirendi kulud; tööruumi parendamise, sellega seotud maaala korrastamise ja viitade paigaldamise kulud	41 688	41 688	41 688	41 688	39 096	39 096
Veebilehe loomise, haldamise ja arendamise kulud. Infomaterjali koostamise ja trükkimise kulud	29 514	29 514	29 514	29 514	15 369	15 369
Eksperdi või väliseksperdi teenuse kulud. Strateegia väljatöötamisega seotud uuringu või eksperthinnangu tellimise kulud	109 054	109 054	109 054	109 054	76 449	76 449
Koolituse, seminari ja infopäeva korraldamise kulud	54 421	54 421	54 421	54 421	38 169	38 169
Riigisisese ja välisriigis toimival seminaril, konverentsil, messil või õppereisil osalemise kulud. Väliskülaliste vastuvõtuga seotud kulud	127 107	127 107	127 107	127 107	93 398	93 398
Kokku	717 329	717 329	717 329	717 329	523 217	523 217

Korraldusametuse hinnangul on meede rakendunud üle ootuste hästi. Kõik tegevusgrupid on esitanud 2009. aasta jooksul piirkonna strateegiad. Väljamaksete tempo alusel võib prognoosida, et kõik 8 heakskiidetud projekti ka täies ulatuses lõpetatakse.

Meede 4.1 – projektitoetus

Meetme eesmärk on aidata kaasa rannakalanduse piirkondade majanduslikule ja sotsiaalsele arengule arvestades piiratud kalavarudega.

2009.aastal toimus taotluste vastuvõtt ajavahemikul 09.11.2009-10.12.2009. Kokku esitati neli taotlust (kaks Tartumaal ja üks Jõgeva ning Viljandi maakonnas) toetussummas 64 501 eurot (vt tabel 28).

Taotluste analüüs toimub 2010. aastal.

Tabel 28. Meetme 4.1.1 rakendamine maakondade lõikes 2009. aastal (eurodes)

Taotleja tegevuskoha maakond	Taotlemine			Määramine				Maksmine			
	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma	EKF osa	Taotluste arv	Investeeringu maksumus	Toetussumma	EKF osa
JÕGEVAMAA	1	26 643	23 100	0	0	0	0	0	0	0	0
TARTUMAA	2	45 584	37 976	0	0	0	0	0	0	0	0
VILJANDIMAA	1	5 708	3 425	0	0	0	0	0	0	0	0
Kokku	4	77 935	64 501	0	0	0	0	0	0	0	0

Taotletud toetussummast üle poole ehk 38 254 eurot taotleti koolitustegevuse finantseerimiseks (vt tabel 29).

Tabel 29. Meede 4.1.1 tegevuste lõikes 2009. aastal (eurodes)

Tegevus	Taotlemine		Määramine		Maksmine	
	Investeeringu maksumus	Toetussumma	Investeeringu maksumus	Toetussumma	Investeeringu maksumus	Toetussumma
Kalandusega seotud turismi arendamine ja rannakülade taaselustamine	36 092	26 213	0	0	0	0
Koolitustegevus	41 797	38 254	0	0	0	0
Kulu, mis kaasneb kohustusega näidata, et tegemist on Euroopa Kalandusfondi toetuse abil elluviidava projektiga, kasutades selleks ettenähtud sümboolikat ja teavitustegevusi	46	35	0	0	0	0
Kokku	77 935	64 501	0	0	0	0

3.5. Seiretegevuse korraldamine

Euroopa Kalandusfondi seire korraldus lähtub nõukogu määruse (EÜ) 1198/2006 artiklites 62-67 toodud nõuetest. EKFi korraldusasutus on Põllumajandusministeerium, kes vastutab seiresüsteemi koordineerimise ja toimimise eest. Peamine roll EKFi seiresüsteemi koordineerimisel on Põllumajandusministeeriumi kalamajandusosakonnal. Põllumajandusministri käskkirjaga kehtestatakse kogu Euroopa Kalandusfondi 2007-2103 seire korraldus. Käskkirjas reguleeritakse toetuse kasutamise seirearuannete esitamise kord ja vastavad tähtajad. Seireandmete kogumisel tuginevad Põllumajandusministeeriumi kalamajandusosakond ja PRIA rakenduskava prioriteetsete suundade füüsilistele ja finantsilistele näitajatele, erinevatele uuringutele, ekspertide aruannetele, hindamistulemustele ja statistikale.

Põllumajandusministeerium koostab nõukogu määruse (EÜ) nr 1198/2006 Euroopa Kalandusfondi kohta (ELT L 223, 15.08.2006, lk 1–44) artiklis 67 nimetatud iga-aastase rakenduskava seire aruande. Aastaruandluse teostamisel kasutatakse Euroopa Komisjoni poolt soovitatud aruande vormi. Prioriteetsete suundade aastaruande (Euroopa Komisjoni poolt soovitatud aruande vormil) esitab PRIA elektrooniliselt ja paber kandjal jooksva aasta 15. aprilliks. Põllumajandusministeerium koondab prioriteetsete suundade aastaruandest saadud teabe ning koostab selle alusel rakenduskava seire aastaruande. Põllumajandusministeerium esitab seirekomisjoni poolt kinnitatud rakenduskava seire aastaruande Euroopa Komisjonile elektrooniliselt järgmise aasta 30. juuniks. Esimest korda esitati aruanne 2008. aastal. Euroopa Kalandusfondi raames koostatud seirearuannetega on võimalik tutvuda EKFi veebilehel www.agri.ee/ekf

Vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1198/2006 artiklile 63 moodustati EKFi seirekomisjon põllumajandusministri 26. oktoobri 2007. a käskkirjaga nr 208 „Euroopa Kalandusfondi 2007-2013 rakenduskava seirekomisjoni moodustamine ning selle töökord”. Käskkirja muudeti 12. veebruaril 2009. a, mil muudeti üksnes komisjoni koosseisu.

Väljaspool iga-aastast seiretsükli vaatavad korraldusasutus ja sertifitseerimisasutus andmeid (eriti määratud ja väljamakstud summade kohta) regulaarselt üle, et veenduda, kas rakendamine kulgeb soovitud rütmis ning kas on täheldada puudujääke, millega tuleb tegelema asuda. Selleks esitab PRIA iga kuu eelmise kuu lõpu seisuga rakendamise aruande korraldusasutuse poolt kehtestatud vormil.

Vastavalt rakenduskavale kogutakse seireandmeid mitmel rakendustasandil sõltuvalt prioriteetsete suundade indikaatorite iseloomust. Seega kogutakse seireandmed kokku suures osas just projektitasandil – küll aga võib saavutustasandeid täpsustada ka uuringute ja hindamiste või üldstatistika abil. Lisaks rakenduskavas määratletud ja ühenduse õigusaktidest tulenevatele indikaatoritele võib korraldusasutus määratleda ka täiendavaid indikaatoreid, mida peetakse konkreetse meetme või tegevuse juures vajalikuks.

2009. a toimus Euroopa Kalandusfondi 2007-2013 rakenduskava seirekomisjoni 1 istung ja 2 kirjalikku protseduuri.

2009. aastal toimunud seirekomisjoni istung ja käsitletud teemad:

19.03.2009. a seirekomisjoni 1. istung

- meetme 3.1 „Muud ühistegevused” tutvustamine;
- meetme 3.2 „Veeloomastiku ja –taimestiku kaitse ja arendamine” tutvustamine;
- meetme 3.5 „Katseprojektid” tutvustamine.

2009. aastal toimunud seirekomisjoni kirjalikud protseduurid ja teemad

• 11. juuni 2009.a

- EKF 2007-2013 rakenduskava 2008. a seirearuande kinnitamine
- kolmanda telje ühishuvi meetmete valikukriteeriumite kooskõlastamine

• 23. oktoober 2009.a

- meetme 2.2 „Sisevete kalanduse toetus” valikukriteeriumite kooskõlastamine

Kõigi seirekomisjoni istungi materjalidega (sh päevakava, ettekanded ja protokoll) ning kirjaliku protseduuri tulemustega on võimalik tutvuda EKFi veebilehel www.agri.ee/ekf

Ülevaade toetuste menetlemiseks kasutatavatest infosüsteemidest PRIA-s

Euroopa Kalandusfondi meetmete menetlemine toimub kandraamatu süsteemis, infosüsteemis (MAIT), käskkirjade süsteemis ning arvestuse ja maksete süsteemis (ARMA). Kandraamatu ülesandeks on registreerida kõik saabuvad taotlused ning samuti väljaminevad dokumendid. Taotlusi menetletakse MAIT süsteemis. Käskkirjade süsteemis peetakse arvestust nii toetuse määramise kui ka maksmise käskkirjade üle. Kõigi toetuste väljamaksmine teostatakse arvestuse ja maksete süsteemis ARMA.

Maaelu arengukava infosüsteemi MAIT arendamisega alustati 2005. aasta detsembris AS Webmedia poolt riikliku arengukava toetuste menetlemise infosüsteemina. MAIT süsteem valmis Phare projekti 2003/005-026.01.01.003 raames, täiendused ja lisaarendused on finantseeritud Eesti Vabariigi eelarvest. 2009.aastal MAIT süsteemi arendust ja täiendamist finantseeriti nii Maaelu Arengukava 2007-2013 (edaspidi MAK) tehnilisest abist kui ka Euroopa Kalandusfondi 2007-2013 tehnilisest abist. MAIT süsteemis menetletakse MAK 2007-2013 raames rakendatavaid investeeringumeetmeid (I, III, IV ja V telg) ning EKF 2007-2013 raames rakendatavaid meetmeid. MAIT koosneb kolmest suuremast moodulist: baasandmete ja administreerimise moodul (BAS), toetuste menetlemise moodul (TOE) ning aruannete moodul (REP).

Baasandmete ja administreerimise moodul võimaldab seadistada ja hallata erinevaid EKFi meetmeid ja nende menetlemise skeeme. Eelarved, piirmäärad, toetuse määrad, toetatavad investeeringud, otsused, seirenäitajad jne. Toetuste menetlemise moodulis teostatakse toimikute menetlemist. Lisatakse taotleja toetuse taotlused, arvutatakse toetuse summad, lisatakse menetluse käigus tehtud otsused ning hoitakse olulist menetlemise infot. Aruannete moodul võtab kõik toetuste mooduli info aruannetesse kokku.

Arvestuse ja maksete süsteemi ARMA arendamist koos selle juurde kuuluva Axapta arendamisega alustati 2005. aasta detsembris AS Webmedia poolt riikliku arengukava toetuste menetlemise infosüsteemi ühe osana. ARMA süsteem valmis Phare projekti 2003/005-026.01.01.003 raames, lisaarendused on finantseeritud ka Eesti Vabariigi eelarvest.

ARMA süsteemis koostatakse maksefaile; enne väljamaksmist teostatakse vajadusel maksete ja võlgnevuste vahelist tasaarveldust; koostatakse pangafaile, mis on imporditavad e-Riigikassasse; peetakse võlgnike registrit koos intresside ja viiviste juurdearvutamise võimalusega ning võlgade ebatõenäoliseks ja lootusetuks hindamisega. ARMAsse arendati juurde meeldetuletusteate ja makseteate koostamise võimalus. Lisaks hallatakse ARMA süsteemis baasandmeid, mis on kasutatavad kõikidele teistele toetuste süsteemidele korrektsete maksimise või tagasinõudmise otsuste ARMAsse saatmiseks. ARMA süsteem saadab kõik Eesti riikliku raamatupidamise jaoks vajaminevad andmed PRIAXisse (Axapta-lt mindi 2009.a üle PRIAXile, kuhu on koondatud kogu PRIA raamatupidamine), kus hallatakse raamatupidamiskannete koostamise aluseks olevaid kandespetsifikatsioone ning kus tehakse vajalikud konverteeringud ja koostatakse raamatupidamisaruandeid ja teatise klientidele. 2009.a. arendati juurde toetuste eelarve jälgimisega seotud moodul ning täiendati võlgade tagasinõudmisega seotud tegevusi.

3.6. Ilmnenu olulised probleemid ning nende lahendamiseks võetud meetmed.

Meetmete rakendamise seotud peamised probleemid:

- laeva püügipäevade arvu mittevastavus määruses sätestatud nõuetega;
- toetatavate tegevuste abikõlblikkus;
- puudulikult täidetud taotlemise dokumendid;
- meetme tingimuste määruses nõutud eksperthinnangu puudumine;
- taotleja mittevastavus nõuetele;
- ülepaisutatud ehitushinnad ja –mahud;
- esitatud hinnapakumistes sisalduva info ebapiisavus;
- teatud meetmeid mõjutas finantskriis enam, näit rannapüügis ja vesiviljeluses tegutsevad mikro või väikese suurusega ettevõtjad, kelle jaoks laenuvahendite kättesaadavus on oluliselt halvenenud võrreldes kalatööstustega, kus on valdavalt keskmise suurusega ettevõtted.

Meetmete rakendamisel tekkinud probleemide lahendamise abinõud:

- määruse tingimuste muutmine;
- taotluste menetlemise protseduuri muutmine;
- eelteavitamise ja eelnõustamise parandamine.

Audittoimingute peamised järeldused

2009. aastal teostati üks Euroopa Kalandusfondi meetmeid puudutav audit. Põllumajandusministeeriumi poolt viidi läbi audit „Euroopa Kalandusfondi 2007-2013 sertifitseerimisasutuse juhtimis- ja kontrollisüsteemide toimimisele hinnangu andmine“, ajavahemikus 19.mai -30.juuni 2009. Lisaks sertifitseerimisasutuse süsteemiauditile kontrolliti sertifitseerimisasutuse poolt vahendusasutusele delegeeritud ülesannete täitmist. Auditi käigus tehti 1 väheoluline tähelepanek ja 3 olulist tähelepanekut EK-le aruannete esitamise protseduuri, delegeeritud ülesannete järelvalve teostamise, ametijuhendite, dokumentide piisava säilitustähtaja puudumise kohta.

3.7. Komisjoni soovitusel rakenduskava iga-aastase kontrollimise põhjal.

Aruandlusperioodil ei ole Euroopa Komisjon esitanud soovitusi Euroopa Kalandusfondi 2007-2013 rakenduskava iga-aastase kontrollimise põhjal.

3.8. Tagasimakstud või taaskasutatud abi (täita juhul, kui eelmise aruandega võrreldes on toimunud olulisi muudatusi)

Aruandlusperioodil ei esinenud rikkumisi ning oluliste muudatuste tagajärjel ei tehtud tagasimakseid Nõukogu määruse (EÜ) nr 1198/2006 artiklis 56 ja artikli 96 lõike 2 mõttes.

3.9. Olulised muudatused määruse (EÜ) nr 1198/2006 artiklis 56 tähenduses (täita üksnes juhul, kui eelmise aruandega võrreldes on toimunud olulisi muudatusi)

Aruandlusperioodil ei ole toimunud muudatusi määruse (EÜ) nr 1198/2006 artiklis 56 tähenduses.

3.10. Rakenduskava rakendamise kontekstis ja üldtingimustes toimunud muutused (täita üksnes juhul, kui eelmise aruandega võrreldes on toimunud olulisi muudatusi)

Ülevaade muudatustest Eesti majandusruumis 2009. aastal

2008. aastal toimusid olulised muudatused Eesti majanduskeskkonnas, mis jätkusid ka 2009.aastal: aasta esimesel poolel kiirenes majanduslangus 15,6%ni, seda mõjutasid langenud sise- ja välisnõudlus. Sisenõudluse langus süvenes 25,3%ni, mõjutatuna eratööstuse ja investeeringute kiirest vähenemisest. Import langes ekspordist kiiremini,

mistõttu netoekspordi positiivne panus suurenes veelgi. Majanduse langustrend jätkus ka teisel poolaastal. SKP vähenemist mõjutas kõige enam töötleva tööstuse, ehituse ning jae- ja hulgikaubanduse lisandväärtuse järsk vähenemine. Töötlevas tööstuses vähenes lisandväärtus kõikidel tegevusaladel seoses jätkuvalt väikese siseturu nõudluse ja sellest tulenevalt tellimuste vähenemisega. Samuti vähenes töötleva tööstuse toodangu eksport nõrga välisnõudluse tõttu. Ehituse lisandväärtuse kiiret vähenemist põhjustas eluruumide ehitismahu kiire vähenemine. 2009. aasta IV kvartalis oli Statistikaameti andmetel töötuid 105 400, töötukassas registreeritud töötuid oli kvartali lõpu seisuga 87 282. Tulenevalt tööturu olukorra jätkuvalt halvenemisest laekus sotsiaalmaksu vähem võrreldes riigieelarves kavandatuga.

Ülevaade muutustest ja trendidest kalandussektoris 2009. aastal

Kalatöötlemise osatähtsus töötlevas tööstuses suurenes 2009. aastal võrreldes 2008. aastaga, ulatudes 1,6 %-ni (2008. aastal oli vastav näitaja 1,4%). Kalatöötlemise osakaal toiduainetööstuses on samuti kasvanud peale mõningast langust perioodil 2007-2008, ulatudes 9,1%-ni.

Tööga hõivatute arv on kalatöötlemises 2002. a IV kvartalist pidevalt vähenenud. 2005 ja 2006. a töötajate arv mõningal määral suurenes, kuid alates 2007. a IV kvartalist on tööga hõivatute arv jätkuvalt vähenenud. Statistikaameti andmetel oli 2009. a IV kvartalis kalatöötlemissektoris tööga hõivatuid 1671 inimest.

2009. aastal toodeti toidukalatooteid veidi enam võrreldes 2008. aastaga, kuid konservide tootmine vähenes.

Ekspordi osakaal on 2005. aastast püsinud stabiilsena (74-76%). Rohkem tähelepanu on hakatud pöörama siseturule, kust saadav hinnatase pole küll kõrge ja mahud suured, kuid mis on suhteliselt stabiilne.

2009. a on eksport värsked ja külmutatud kala osas jätkuvalt kasvanud, kuid konservide ja kalatoodete osas vähenenud (21%), import on vähenenud nii konservide, kalatoodete kui värsked ja külmutatud kala puhul.

4. TEHNILINE ABI

Tehnilise abi eesmärk

Tehnilise abi meetme kaudu toetab Euroopa Kalandusfond 2007-2013 rakenduskava rakendamise seotud tegevusi. Toetatavad tegevused on suunatud rakenduskava ettevalmistamisele, juhtimisele, seirele, hindamisele, teavitamisele ja kontrollile. Taotlejad on Põllumajandusministeerium, Põllumajanduse Registrateerimis- ja Informatsiooni Amet ja Maamajanduse Infokeskus.

Tehnilise abi kasutamine

Euroopa Kalandusfondi 2007-2013 raames taotlesid 2009. aastal toetust kolm taotlejat toetussummas 964 203 eurot.

Väljamakseid teostati 2009. aastal esitatud taotluste alusel toetussummas 667 029 eurot. 374 119 eurot ehk 56 % summast sai Põllumajandusministeerium, 244 795 eurot ehk 37 % summast sai Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet ja 48 115 eurot ehk 7 % summast Maamajanduse Infokeskus.

EKF tehnilise abi toetust eraldati rakenduskava juhtimise ja rakendamisega seotud tegevusteks, uuringute tellimiseks, seminaride, infopäevade ja koolituste korraldamiseks ning teavitamiseks ja avalikustamiseks.

Põllumajandusministeeriumi mahuliselt olulisimad tegevused olid rakenduskava juhtimise ja rakendamisega seotud tegevused sh palgakulu, lähetustega seotud kulu, transpordikulu ja lepingulised töötasud. Samuti olid väga olulisel kohal seminaride, nõupäevade, konverentside, koolituste ja konsultatsioonide korraldamine ja tellimine.

Suuremaid konverentse sh üks rahvusvaheline konverents toimus 2009. aastal kolm. 15.-16. aprillil 2009. a toimus konverents - Kala: perspektiiv ja võimalused? 03.-06 juuni korraldati Pärnus rahvusvahelise konverentsi „Euroopa Kalandusfondi 2007-2013 4 telje käivitamine kohalikul tasandil“. Aasta lõpetas konverents „Eesti kala 2009 - laiem vaade“ 01. detsembril 2009. a.

Kolmandaks suureks kuluartikliks oli uuringute tellimine. Tellitud uuringud olid „Räime- ja kilutoodete arenguvõimaluste uuring“ mis valmis 2009. aastal ja esialgselt 2009. aastal valmima pidanud „Traallaevade poolt kasutatavate sadamate moderniseerimisvajaduse analüüs“, mis valmib 2010. aastal.

Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti mahuliselt olulisimad tegevused olid rakenduskava juhtimise ja rakendamisega seotud tegevused sh eeskätt palga ja ruumide ülalpidamise kulud ning transpordikulud. Märkimisväärsed olid kulud ka ekspertiiside tellimise, teavitamise, tarkvara ja riistvara soetamise ning installeerimise osas. Tarkvara ja riistvaraga seotud kulutused moodustasid PRIA 2009. aasta kogukuludest koguni 48,3%.

Maamajanduse Infokeskuse mahuliselt olulisimad tegevused olid rakenduskava juhtimise ja rakendamisega seotud tegevused sh palga- ja lähetuskulud.

5. TEAVITAMINE JA AVALIKUSTAMINE

Põllumajandusministeeriumi veebilehel on kajastatud asjakohased õigusaktid, värsked uudised, ülevaade toetuse saajate kohta, Euroopa Kalandusfondi 2007-2013 rakenduskava seirekomisjoni istungite ettekanded ja protokollid, teostatud uuringute materjalid jm infomaterjalid. 2009. aastal avaldati veebilehel Euroopa Kalandusfondi 2007-2013 teemalisi uudiseid ja pressiteateid 17.

Euroopa Kalandusfondi Eesti tegevuste teavituskava projekti töötas välja Põllumajandusministeeriumi avalike suhete osakond. Teavituskava koondab endas Põllumajandusministeeriumi planeeritavad tegevused 2010. aastal Euroopa Kalandusfondi (EKF) 2007-2013 Eesti rakenduskavas püstitatud eesmärkide täitmiseks. Teavituskavas leiduvad tegevused võib jagada kaheks – kalandussektorile suunatud tegevused ja avalikkusele suunatud tegevused. Kalandussektorit puudutavad tegevused keskenduvad eelkõige sektorile EKFi pakutavate meetmete tutvustamisele, kalandussektori ning tema pakutavate toodete ja teenuste arendamisele ning sektori esindajate koolitamisele.

Avalikkusele suunatud tegevused keskenduvad laiemalt kalanduse kui Eestile omase majandusharu tutvustamisele läbi EKFi meetmete. Samuti teavitatakse avalikkust kitsamalt kalandusfondiga seotud tegevustest, pakutavatest toetustest jne. Tõsiasi on siiski, et EKFi tehnilised küsimused aga ka paljude toetuste nüansid jäävad avalikkusele kaugeks, sest tegemist on spetsiifilise valdkonnaga, kus sügavamaid erialaseid teadmisi omamata tegutseda ei saa. Seetõttu tulebki keskenduda kalanduse tutvustamisele läbi EKF – seda toetavad ka EKFi laiemad eesmärgid, mis kätkevad endas nii kalandussektori moderniseerimist kui ka suuremat tuntutust avalikkuses.

Rakenduskava esimestel aastatel on rohkem fookuses siiski sektor – pärast kõigi toetusmeetmete käivitumist ning esimeste suuremate projektide valmimist saab suuremat rõhku panna ka avalikkusele.

Teavituskava kalandussektorile suunatud tegevused

- spetsiifilised pressiteated meetmetest
- koolitused, seminarid ja infopäevad
- kalandusvõrgustiku tegemisi puudutavad infomaterjalid

Teavitamise ja avalikustamisega seotud tegevus PRIA-s:

Toetuse taotlejaid ja laiemat avalikkust teavitas PRIA teabeosakond koostöös kalandustoetuste bürooga Euroopa Kalandusfondi 2007-2013 valdkonna teemadel kokku 45 korral. Teavitamiseks kasutati järgmiseid kanaleid:

- PRIA veebileheküljel www.pria.ee – Varasemate kliendiküsitluste andmeil on see peamine allikas PRIA toetusmeetmete kohta info saamiseks. Veebilehel on avaldatud toetuste ajakava, EKF meetmed on avalehelt leitavad otselingi abil. Kõigi meetmete kohta on info leitav vastava meetme pealkirja kaudu; järgneb kokkuvõtlik lühitutvustus, mille lõpus lingid asjakohastele määrustele, juhendile „Abiks taotlejale“, taotlusvormidele, vajalikele lisadele. Pärast toetuste määramist avaldatakse lühitutvustuse juures klikitava pealkirja all ka toetuste saajate nimekirjad. Varasemate aastate samasugune materjal arhiveeritakse aastate viisi ja on samuti veebist kättesaadav. Veebilehest on olemas lühiversioonid vene ja inglise keeles. EKF meetmetest on vene keeles veidi põhjalikum sisuline info meetmete 1.4, 1.5 ja 2.2 kohta.

- Kodulehel on ka rubriik „Praegu päevakorral“, mis sisaldab kõigi toetusmeetmete pealkirju, mille taotlusvoorud peagi avatakse või taotlusvoorud on juba avatud. „Uudiste“ rubriigis on pressiteateid, uudiseid jm materjali.
- PRIA elektrooniline infokiri on elektrooniline kuukiri nn jooksva kroonikaga (millised taotlusvoorud ja milliste tulemustega on lõppemas, mis käimas ja tulemas; artikleid ja infot päevateemadel, lingid pressiteadetele, uudised, teenindusalane ja e-PRIA info jne). Infokirja valmimise kohta teavet edastava listiga saab liituda veebilehe avalehe kaudu, praegu on sellel u 2300 „liitunut“. Infokirja saajatel on võimalus anda koostajatele e-kirjaga tagasisidet. Elektroonilises infokirjas on jooksev info ka EKF toetusmeetmete taotlusvoorude, toetuste määramiste, uute meetmete jmt kohta.
- Pressiteateid EKF teemadel avaldas PRIA 2009.aastal 10, need saatis teabeosakond laiali erinevatele meediakanalitele (üleriigiline ja maakondlik meedia, raadiod, TV-d, tootjate ühendused, Maamajanduse Infokeskus jmt). Pressiteated ilmuvad ka meie kodulehel ja edastatakse infokirjas.
- Üleriigilised ja maakonnaajalehed: Maaleht, Äripäev, Eesti Päevaleht, Pärnu Postimees, Saaremaa ajalehed Meie Maa ja Oma Saar, ajaleht Peipsirannik.
- 2009.a oli PRIA-l püsileping iganädalase PRIA info tasuliseks edastamiseks 7-8 piirkondlikule raadiojaamale üle Eesti saatesarja „Aken Euroopasse“ raames.
- Koostati Euroopa Kalandusfondi teemalisi trükiseid: PRIA-t tutvustav voldik üldinfoga toetuste ja toetatavate valdkondade kohta; voldik väikesemahulise rannapüügi meetme ja taotlemistingimuste tutvustamiseks, trükis EKF investeringuobjektide nõuetekohase tähistamise (märgistamise) kohta. Ühel küljel on juhised, milliseid objekte, millal ja milliste märgistega tähistada, kuidas kasutada EKF logo ja kaksiklogo. Trükist levitati otse taotlejatele, arengustrateegiate kohalike tegevusgruppide, samuti tootjaorganisatsioonide ja Maamajanduse Infokeskuste kaudu; samuti on trükis saadaval PRIA büroodes.
- Aasta lõpus valmis PRIA ja Põllumajandusministeeriumi koostöös brošüür „Euroopast maale“, mis sisaldab 10 edulugu eurotoetuste kasutamisest Eestis toetusi saanud ettevõtete näitel. Kaks lugu kirjeldavad EKF 1.4 edukalt elluviidud projekte, üks ülevaade Peipsi Kalanduspiirkonna arendamist EKF 4.1 abil.
- EKF propageerimiseks valmistati ka EKF + EL logodega tähistatud teavituspõhised materjalid (meeneid).

6. TEAVE ÜHENDUSE ÕIGUSE JÄRGIMISE KOHTA

Euroopa Kalandusfondi meetmete rakendamine toimub põllumajandusministri rakendusmääruste alusel, mis on vastavuses ühise kalanduspoliitika, kalanduse strateegiaga 2007-2013 ja siseriiklike õigusaktidega

Euroopa Kalandusfondi raames rakendatavad meetmed on kooskõlas ELi poliitikatega. Ühenduse eesmärgid konkurentsivõime ja säästva arengu kohta väljenduvad järgides, mis Euroopa Ülemkogu võttis vastu Lissabonis ja Göteborgis. Lissaboni eesmärkide täitmisele aitab EKF kaasa läbi 2. ja 4. telje meetmete. 2. telje raames aitab konkurentsivõimet tõsta tähelepanu pööramine biotehnoloogia ja keskkonnatehnoloogia eelisarendamisele, innovatsioonile ja kalandustoodetele kõrgema lisandväärtuse andmine. 4. teljel on oluline roll ettevõtluse arendamise toetamisel maapiirkonnas. Tööhõive suurendamise seisukohalt on oluliseks võimaluseks kalale suurema väärtuse andmine kohapeal.

Keskkonnasõbralikuma elukeskkonna eesmärkidele aitab kaasa EKF läbi erinevate meetmete. Riigiabi kalapüügi lõpetamiseks on otseselt suunatud tasakaalu saavutamisele kalalaevade püügivõimsuse ja olemasoleva ressursi vahel. Vesiviljeluse investeringutoetuse kaudu soodustatakse keskkonnasõbralike tehnoloogiate kasutuselevõttu. 3. telje meetmetes on kesksel kohal kalandusega seotud keskkonnanõrkuste maandamine, selektiivsete püügivahendite juurutamine läbi katseprojektide, kalade kudealade taastamine. 4. telje eesmärk on kalanduspiirkondade elukeskkonna kaitse ja rannakülade looduspärandi kaitse ja taastamine.

Euroopa Kalandusfond toetab inimressursi arendamist läbi erinevate telgede. 3. telje kaudu toetatakse kalurite ühistegevust tagamaks kalurite sissetuleku stabiliseerimist ning kalandussektori ümberstruktureerimist. 4. telje raames toimusid 2008. aastal kalanduspiirkondadele suunatud koolitused, mis olid suunatud erinevatele sihtgruppidele: olemasoleva või loodava mittetulundusühingu liikmed ja juhatuse liikmed.

Euroopa Kalandusfondi meetmete koostamisel on arvestatud Amsterdami lepinguga eeldusel, et mõlemal sool on võrdsed võimalused kõikide toetuste taotlemiseks ja saamiseks, kui nad suudavad täita iga meetmega seotud tingimusi ja vastavad toetuse saajate kriteeriumitele. 4. telje raames soodustatakse naiste suuremat kaasatust kohaliku elu arendamisse.

Mitmed Euroopa Kalandusfondi rakenduskava raames rakendatavad meetmed annavad oma panuse ka Läänemere strateegia eesmärkide saavutamisele. Näiteks strateegia eesmärgi „Säilitada looduslikud alad ja bioloogiline mitmekesisus“ saavutamisele aitab otseselt kaasa meede 3.2 „Veeloomastiku ja -taimestiku kaitse ja arendamine“, mille raames toetatakse projektide elluviimist, mis parandavad kalade kudemistingimusi. Eesmärgi „Tugevdada põllumajanduse, metsanduse ja kalanduse jätkusuutlikust“ saavutamisele aitavad kaasa: meede 4.1 „Kalanduspiirkondade säästev areng“, mis on suunatud rannapiirkondade arendamisele; meede 1.1 „Riigiabi kalapüügi alaliseks lõpetamiseks“, mis on suunatud kalalaevastiku püügivõimsuse ja kasutada olevate kalavarude tasakaalustamisele ning meede 2.1 „Vesiviljeluse investeringutoetus“, mille raames toetatakse investeringuid keskkonnasõbraliku vesiviljeluse arendamiseks.

7. VASTASTIKUNE TÄIENDAVUS MUUDE RAHASTAMISVAHENDITEGA

Euroopa Regionaalarengu Fondist, Euroopa Sotsiaalfondist, Ühtekuuluvusfondist, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist, Euroopa Investeerimispankangast ning muudest rahastamisvahenditest saadava abi piiritlemise ja koordineerimise mehhanisme on kirjeldatud Euroopa Kalandusfondi 2007-2013 rakenduskavas.

Meetmete ettevalmistamisel tagab sektoritevahelise koordinatsiooni eelkõige kõikide seotud asutuste ja sotsiaalpartnerite kaasamine meetme tingimuste ettevalmistamisse. Samuti on oluline roll Rahandusministeeriumil, kes meetme tingimuste kommenteerimisel kontrollib kavandatavate tegevuste kooskõla teiste sektorite meetmetega ning teistest riigieelarvelistest vahenditest teostatavate tegevustega. Kooskõlastamise eesmärgiks on muu hulgas soov vältida sarnaste tegevuste finantseerimist mitmest meetmest ja muudest rahastamisvahenditest saadavast abist.

Sarnaste tegevuste toetamise vältimiseks on rakenduskavas iga prioriteetse suuna juures toodud välja kavandatavate tegevuste seos teiste Eesti rakenduskavade/arengukavadega. Nimetatud loetelu väljatoomine aitab kattuvuste vältimisele lisaks tagada tegevuste seotust riiklikult oluliste prioriteetidega.

Avatud taotlusvoorude puhul on taotleja kohustatud taotluses deklareerima, et ta ei saa sama tegevuse rahastamiseks toetust mõnest muust allikast. Topeltfinantseerimist aitab vältida Euroopa Kalandusfondi taotluste menetlemise infosüsteemi MAIT riskikontrolli moodul (REP).